ODKRYJMY EUROPĘ!

Unia Europejska

Broszura „Odkryjmy Europę!” jest dostępna pod adresem:
https://europa.eu/learning-corner/home_pl
https://op.europa.eu/pl/web/general-publications/publications

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej
Serwis Redakcyjny i Ukierunkowane Działania Informacyjne
1049 Bruksela
BELGIA

Tekst zaktualizowano w kwietniu 2023 r.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2023

Print	ISBN 978-92-76-60363-4	doi:10.2775/495107	NA-03-22-253-PL-C
PDF	ISBN 978-92-76-60373-3	doi:10.2775/1632	NA-03-22-253-PL-N
HTML	ISBN 978-92-76-99439-8	doi:10.2775/577892	NA-03-22-253-PL-Q

© Unia Europejska, 2023

Polityka ponownego wykorzystania dokumentów Komisji Europejskiej została wdrożona decyzją Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Z wyjątkiem przypadków, w których stwierdzono inaczej, ponowne wykorzystywanie tego dokumentu jest dozwolone na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Oznacza to, że ponowne wykorzystywanie jest dozwolone pod warunkiem odpowiedniego poinformowania o autorze oraz o wszelkich zmianach wprowadzonych w dokumencie.

W przypadku wykorzystania lub kopiowania elementów, które nie są własnością Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego.

Ilustracje: © Thomas d’Addario

Wszystkie zdjęcia © Unia Europejska, o ile nie wskazano inaczej.

Cześć! Witajcie w UE!

Pochodzimy z rozmaitych krajów, mówimy różnymi językami, ale kontynent europejski jest naszym wspólnym domem. Kraje współpracują ze sobą od samego początku istnienia Unii Europejskiej (UE). Pomagają sobie nawzajem i dbają o to, aby panował między nimi pokój. Wkrótce to wasze pokolenie przejmie stery. Jesteście przyszłością UE!

Wspólnie poszerzajmy wiedzę na temat UE. Z pierwszych czterech rozdziałów dowiesz się, czym jest Unia Europejska, jak powstała i jaki ma wpływ na Twoje codzienne życie. Możesz czytać rozdziały po kolei albo wybrać te, które najbardziej Cię interesują.

W trakcie lektury zaprosimy Cię do udziału w dyskusjach na tematy proponowane w poszczególnych rozdziałach. Będzie też można sprawdzić, ile się nauczyłeś/nauczyłaś. W rozdziale 5 znajdziesz odpowiedzi do zadań i quizów.

Więcej o UE dowiesz się, sięgając po dodatkowe źródła wymienione w rozdziale 6.

+ Odwiedź stronę internetową **Kącik edukacyjny** – znajdziesz tam więcej informacji, quizów i gier.

https://europa.eu/learning-corner/home_pl

Gotowi? Zaczynamy!

Uwaga dla nauczycieli i rodziców

Choć broszura jest dostępna dla wszystkich, treści w niej zawarte są przeznaczone głównie dla dzieci w UE w wieku 12–15 lat. Zawierają wyjaśnienie ich praw i możliwości jako obywateli lub rezydentów UE.

W poszczególnych rozdziałach znajdują się linki do stron internetowych UE, na których można znaleźć więcej informacji na różne tematy.

Wersja HTML broszury jest dostępna pod adresem: https://op.europa.eu/webpub/com/lets-explore-europe/pl/. Publikacja jest również dostępna w wersji PDF i drukowanej. Wersje HTML i PDF zawierają linki do wszystkich stron internetowych, do których odwołania znajdują się w treści broszury.

W przypadku jakichkolwiek uwag lub sugestii na temat tej broszury prosimy o kontakt na adres e-mail: comm-publi-feedback@ec.europa.eu.

1 UE: ZJEDNOCZENI W RÓŻNORODNOŚCI s. 4

Czym jest Unia Europejska?

s. 6

Zjednoczeni...

s. 8

...w różnorodności!

s. 14

2 UE: W NASZYM ŻYCIU CODZIENNYM s. 18

Życie bez granic

s. 20

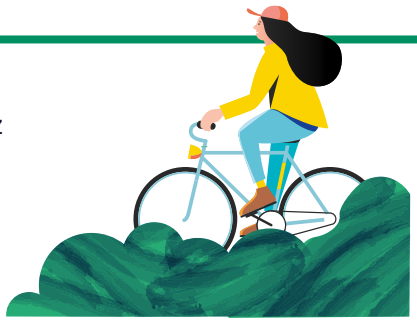

Studiuj, zostań wolontariuszem i odkrywaj

s. 21

Praca w UE

s. 22

Podróżowanie w UE

s. 22

Finansowanie unijne ma znaczenie dla miejsca, w którym mieszkasz

s. 24

Prawa konsumentów i bezpieczeństwo

s. 25

Nadążyć za erą cyfrową s. 26

Unia Europejska na świecie

s. 32

Ochrona środowiska

s. 28

Wsparcie dla nauki i innowacji s. 30

3 UE: **PODRÓŻ W CZASIE**

s. 34

4 UE: **JAK TO DZIAŁA?**

s. 42

Kim są główni gracze w UE?

s. 44

Twój głos się liczy!

s. 50

5 **ROZWIĄZANIA** I ODPOWIEDZI

s. 53

6 WIĘCEJ **INFORMACJI** O UE

s. 59

ue

UE: zjednoczeni w różnorodności

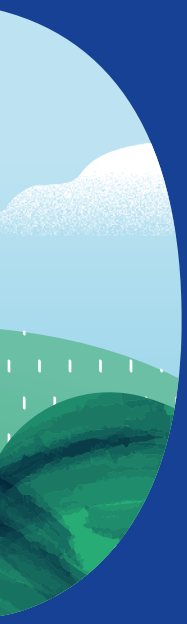

Kontynent europejski jest bardzo zróżnicowany, nie tylko pod względem geograficznym, ale także kulturowym. Obejmuje 44 kraje i jest domem dla ponad 700 mln ludzi.

27 z tych europejskich krajów łączy coś bardzo ważnego: są częścią Unii Europejskiej. Oprócz tego, że jesteśmy obywatelami lub mieszkańcami naszego kraju ojczystego, jesteśmy również obywatelami lub mieszkańcami UE.

Nasze kultury i tradycje różnią się, ale mamy też wspólne cele i wartości. Doskonale oddaje to motto UE: „**Zjednoczeni w różnorodności**".

Czym jest Unia Europejska?

Unia Europejska jest partnerstwem między państwami europejskimi, nazywanymi **państwami członkowskimi**, które postanowiły połączyć siły, aby wspólnie budować lepszą przyszłość. Kraje UE ściśle współpracują ze sobą w dążeniu do poprawy warunków życia wszystkich swoich obywateli. Szanują przy tym wyjątkową kulturę i tradycje każdego kraju.

UE nie zawsze była tak duża jak dziś. Kiedy w 1952 r. kraje europejskie rozpoczęły współpracę gospodarczą, było ich tylko sześć: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy. Z czasem coraz więcej państw dołączało do tej współpracy, o czym przeczytasz w rozdziale 3. Obecnie Unia liczy **27 państw członkowskich**.

ZADANIE 1

Na mapie obok widać wszystkie kraje UE – czy potrafisz rozpoznać ich stolice?

1 – **AUSTRIA**	ZAGRZEB
2 – **BELGIA**	DUBLIN
3 – **BUŁGARIA**	HELSINKI
4 – **CHORWACJA**	BRUKSELA
5 – **CYPR**	PARYŻ
6 – **CZECHY**	WIEDEŃ
7 – **DANIA**	AMSTERDAM
8 – **ESTONIA**	ATENY
9 – **FINLANDIA**	MADRYT
10 – **FRANCJA**	SOFIA
11 – **GRECJA**	NIKOZJA
12 – **HISZPANIA**	KOPENHAGA
13 – **HOLANDIA**	TALLINN
14 – **IRLANDIA**	PRAGA
15 – **LITWA**	RZYM
16 – **LUKSEMBURG**	RYGA
17 – **ŁOTWA**	BERLIN
18 – **MALTA**	WILNO
19 – **NIEMCY**	LUBLANA
20 – **POLSKA**	BUDAPESZT
21 – **PORTUGALIA**	LUKSEMBURG
22 – **RUMUNIA**	BRATYSŁAWA
23 – **SŁOWACJA**	BUKARESZT
24 – **SŁOWENIA**	SZTOKHOLM
25 – **SZWECJA**	LIZBONA
26 – **WĘGRY**	WARSZAWA
27 – **WŁOCHY**	VALETTA

CZY WIESZ, ŻE...?

UE ma dziewięć regionów, które są geograficznie bardzo odległe od kontynentu europejskiego. Te terytoria zamorskie (znane również jako **„regiony najbardziej oddalone”**) to: Gujana Francuska, Gwadelupa, Martynika, Majotta, Reunion i Saint-Martin (Francja), Azory i Madera (Portugalia) oraz Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania).

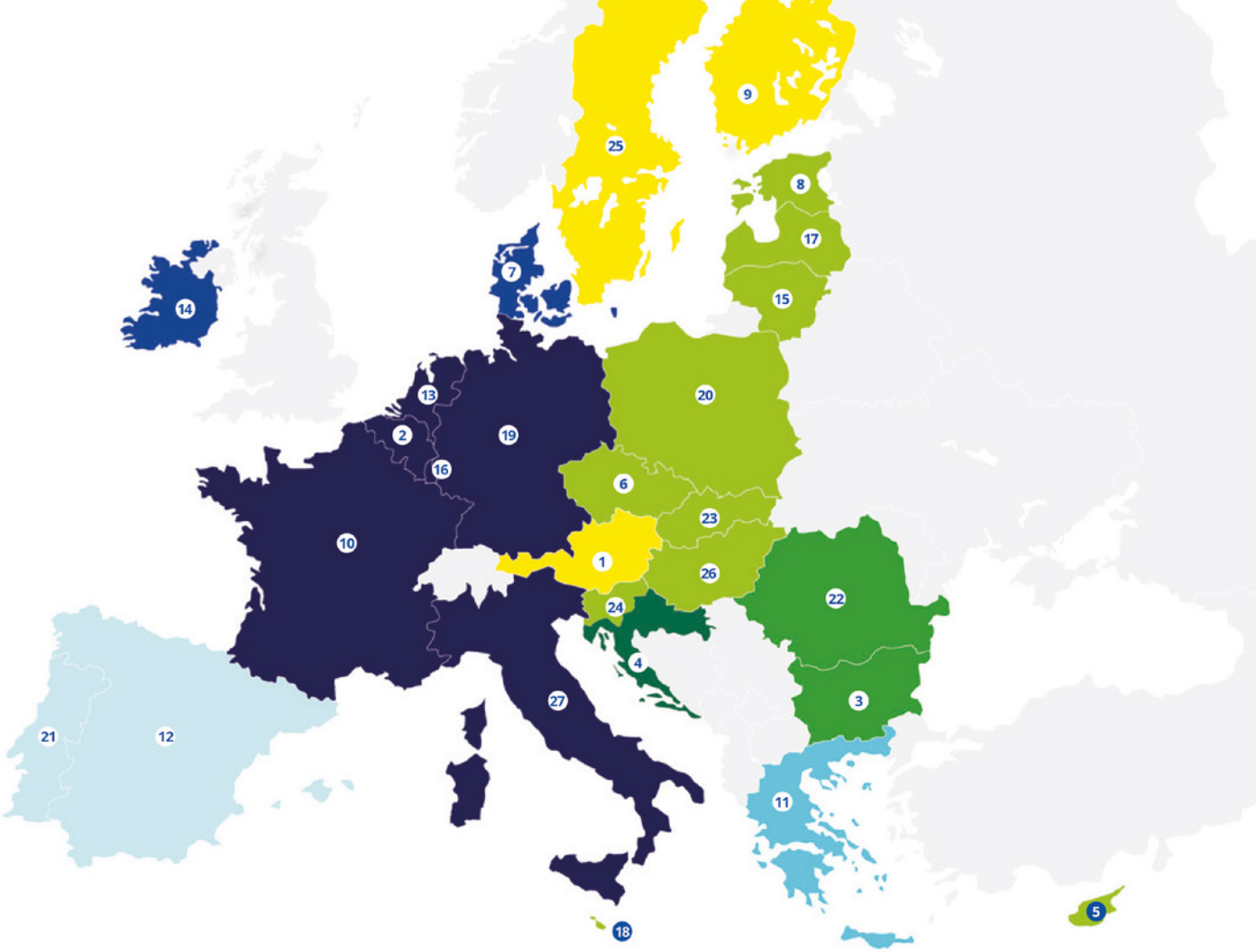

CZY WIESZ, ŻE...?

Nasz kontynent wziął nazwę z mitologii greckiej. **Europa** to imię mitycznej córki króla. Według mitu Zeus, bóg nieba i gromów, zakochał się w księżniczce i porwał ją na Kretę, aby z nim zamieszkała.

© Renaud Camus

Zjednoczeni...

Kraje UE różnią się, ale łączą je ważne wartości, symbole i cele. Wiele krajów Unii korzysta również z tej samej waluty: euro. Aby zrozumieć, jakimi wartościami kieruje się Unia Europejska, warto wiedzieć, co łączy należące do niej kraje.

WSPÓLNE UNIJNE WARTOŚCI

Wszystkie kraje, które przystępują do UE, zobowiązują się do przestrzegania tych samych wartości. Wartości te są zapisane w dokumentach prawnych zwanych traktatami ([1]), które zawierają zasady nadające kierunek pracom UE.

Gdy państwa przystępują do UE, obiecują przestrzegać tych wartości oraz chronić i bronić wszystkich obywateli Unii. Obywatel lub mieszkaniec Unii powinien podzielać i szanować te wartości.

Wartości Unii Europejskiej

GODNOŚĆ CZŁOWIEKA

Każda osoba zasługuje na godne traktowanie i szacunek za to, kim jest.

DEMOKRACJA

Możemy na przykład głosować i kandydować w wyborach. Kraje UE i sama UE są demokracjami przedstawicielskimi.

PRAWORZĄDNOŚĆ

UE i jej państwa członkowskie podejmują działania zgodnie z demokratycznie ustanowionym prawem. Zasada praworządności wymaga również zagwarantowania niezależności systemu wymiaru sprawiedliwości.

WOLNOŚĆ

Wszyscy obywatele Unii są ludźmi wolnymi. Oznacza to na przykład, że możemy swobodnie myśleć i wyrażać siebie, wybierać swoją religię; mamy prawo do edukacji, prywatności i własności.

RÓWNOŚĆ

Wszyscy obywatele Unii są równi. Oznacza to, że prawo ma zastosowanie do wszystkich w ten sam sposób i że nikt nie jest dyskryminowany ze względu na płeć, religię, rasę lub inne wyróżniające cechy.

PRAWA CZŁOWIEKA

Prawa człowieka to podstawowe prawa i wolności, które przysługują każdemu człowiekowi na świecie – od urodzenia aż do śmierci. Należą do nich między innymi godność, sprawiedliwość, równość, szacunek i niezależność. Prawa człowieka są zapisane w prawie i są przez nie chronione.

([1]) ***Traktat:*** *ważna umowa, która jest wiążąca dla co najmniej dwóch narodów. Traktaty unijne kształtowały UE na przestrzeni lat i nadal nadają kierunek jej pracom.*

Wartości te oraz prawa, które przysługują nam jako obywatelom Unii, zostały określone w **Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.**

+ Dowiedz się więcej na temat **karty**:

https://europa.eu/!mC8MD8

CZY WIESZ, ŻE...?

Prawa dzieci są wyraźnie wymienione w art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Zapoznaj się z planem Unii Europejskiej na rzecz praw dziecka, który został przygotowany dla dzieci i razem z nimi:

+ https://europa.eu/!QwHTn8

CZY WIESZ, ŻE...?

Dyskryminowanie kogoś ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową jest w UE niezgodne z prawem. Na przykład prawa osób LGBTI (lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych) muszą być respektowane w edukacji, zatrudnieniu i opiece zdrowotnej.

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Czym dla Ciebie są **wartości UE**? Jak pokazujesz, że szanujesz godność i prawa człowieka w klasie, w domu, na wakacjach lub w gronie przyjaciół?

WSPÓLNE SYMBOLE UE

Unia Europejska – tak jak każdy kraj – ma własną flagę, hymn i święto.

Flaga europejska symbolizuje solidarność i harmonię między państwami UE. Na fladze przedstawiony jest okrąg złożony z dwunastu złotych gwiazd na błękitnym tle. Gwiazdy i ich liczba symbolizują doskonałość i całość. Przywódcy UE przyjęli ją jako oficjalną flagę Unii Europejskiej w 1985 r. Można ją zobaczyć, jak powiewa nad parlamentami, innymi budynkami i pomnikami w całej UE. Pokazuje to, że państwa członkowskie UE są zjednoczone i działają razem.

Hymn UE nosi tytuł „Oda do radości". Tekst hymnu to poemat napisany przez Fryderyka Schillera. Słynny kompozytor i pianista Ludwig van Beethoven wykorzystał ten poemat w swojej *IX Symfonii*, której fragment stał się później hymnem Unii Europejskiej. Wyraża on europejskie ideały wolności, pokoju i solidarności. W symfonii Beethovena chór śpiewa tekst poematu w języku niemieckim, ale w hymnie UE nie ma słów, jest tylko muzyka.

Dzień Europy obchodzony jest 9 maja. W tym dniu w 1950 r. ówczesny francuski minister spraw zagranicznych Robert Schuman zaproponował nową formę współpracy politycznej w Europie, która uniemożliwiłaby wybuch nowej wojny. **Deklaracja Schumana** była pierwszym wielkim krokiem w kierunku stworzenia Unii Europejskiej, jaką znamy dzisiaj. Dlatego Dzień Europy jest dniem, w którym co roku świętujemy pokój i jedność w Europie. Zwróć uwagę na wydarzenia, które upamiętniają ten szczególny dzień w Twoim kraju.

+ Możesz posłuchać **hymnu UE** tutaj:

https://www.coe.int/pl/web/about-us/the-european-anthem

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Jakie są symbole Twojego kraju? Jaka jest ich historia? Czy znasz symbole innych krajów UE?

Czy flaga europejska pojawia się w Twoim kraju? Jeśli tak, to gdzie?

WSPÓLNE CELE UE

Kraje UE łączą nie tylko wspólne wartości i symbole. Uzgodniły one również zestaw celów, które przyświecają działaniom całej Unii Europejskiej. Kiedy przywódcy UE podejmują decyzje wspólnie w imieniu wszystkich krajów UE, przykładają do tych celów dużą wagę, dążąc do tego, aby wszystkie kraje UE pozostały zjednoczone. Więcej informacji o tym, kto czym się zajmuje w UE, znajdziesz w rozdziale 4.

Osiem celów Unii Europejskiej

Pokój, promowanie wartości UE i dobrostan wszystkich ludzi

Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość

Silne i zrównoważone gospodarki europejskie

Włączenie społeczne i równość

Postęp naukowy i technologiczny

Solidarność między krajami UE

Poszanowanie kultur i języków Europy

Unia gospodarcza i walutowa

EURO

Wiele krajów Unii Europejskiej ma również wspólną walutę: euro. Obecnie euro jest oficjalną walutą w 20 państwach członkowskich UE. W życiu codziennym korzysta z niego ponad 347 mln osób. Państwa te razem tworzą **strefę euro.**

+ Dowiedz się więcej na temat **strefy euro**:

https://europa.eu/!tGTQDw

CZY WIESZ, ŻE...?

Autorem projektu **banknotów euro** jest Reinhold Gerstetter, niemiecki grafik i projektant. Przedstawiają one bramy i okna w różnych stylach architektonicznych, symbolizujące ducha otwartości i współpracy. Podczas gdy banknoty euro są takie same w każdym kraju, monety nieznacznie się różnią. Wzory strony wspólnej zaprojektował Luc Luycx z Królewskiej Mennicy Belgijskiej. Strona wspólna przedstawia mapę Europy i jest taka sama we wszystkich państwach strefy euro. Na drugiej stronie każde państwo umieszcza własny motyw.

FINLANDIA
SZWECJA
ESTONIA
ŁOTWA
LITWA
DANIA
IRLANDIA
HOLANDIA
NIEMCY
POLSKA
BELGIA
LUKSEMBURG
CZECHY
SŁOWACJA
AUSTRIA
WĘGRY
FRANCJA
RUMUNIA
SŁOWENIA
CHORWACJA
PORTUGALIA
BUŁGARIA
WŁOCHY
HISZPANIA
GRECJA
CYPR
MALTA
Kraje UE, w których używa się euro
Kraje UE, w których nie używa się euro

ZADANIE 2

Czy odgadniesz, z jakiego kraju pochodzą te monety euro?

+ Możesz poszukać pomocy na tej stronie internetowej:

https://europa.eu/!b678vr

...w różnorodności!

W dążeniu do wspólnych celów państwa UE szanują wzajemnie swoje bogate kultury i tradycje, dzięki którym Unia Europejska jest tak wyjątkowa i różnorodna. Fakt, że każdy z nas jest inny, sprawia, że życie jest ciekawsze, i to samo dotyczy krajów UE! Dlatego właśnie kraje UE cenią sobie zarówno swoje różnice, jak i podobieństwa.

JĘZYKI UNII

W Europie mówi się ponad 200 językami. W UE obowiązują **24 języki urzędowe**: angielski, bułgarski, chorwacki, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski oraz włoski. Większość z nich należy do trzech dużych grup lub „rodzin": języków germańskich, romańskich lub słowiańskich.

1. © Ministero dell'Economia e delle Finanze, Italia – 2. © Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, España – 3. © Banque Centrale du Luxembourg – 4. © Eesti Pank – 5. © Bank Ċentrali ta' Malta – 6. © Münze Österreich AG – 7. © Valtiovarainministeriö – Finansministeriet, Suomi – 8. © Hellenic Republic Ministry of Finance - Υπουργείο Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας – 9. © Ministrstvo za Finance, Slovenija – 10. © Bundesverwaltungsamt, Deutschland

A tak mówi się „Dzień dobry" lub „Cześć" we wszystkich językach urzędowych UE:

JĘZYKI GERMAŃSKIE

ANGIELSKI: Good morning

DUŃSKI: God morgen

NIDERLANDZKI: Goedemorgen

NIEMIECKI: Guten Morgen

SZWEDZKI: God morgon

JĘZYKI ROMAŃSKIE

FRANCUSKI: Bonjour

HISZPAŃSKI: Buenos días

PORTUGALSKI: Bom dia

RUMUŃSKI: Bună dimineaţa

WŁOSKI: Buongiorno

JĘZYKI SŁOWIAŃSKIE

BUŁGARSKI: Dobró útro

CHORWACKI: Dobro jutro

CZESKI: Dobré ráno

POLSKI: Dzień dobry

SŁOWACKI: Dobré ráno

SŁOWEŃSKI: Dobro jutro

Na tych przykładach możesz dostrzec podobieństwa w poszczególnych rodzinach. Istnieją jednak inne języki UE, które nie należą do tych rodzin językowych.

A tak mówi się „Dzień dobry" lub „Cześć" w tych językach:

ESTOŃSKI: Tere hommikust

FIŃSKI: Hyvää huomenta

GRECKI: Kalimera

IRLANDZKI: Dia dhuit

LITEWSKI: Labas rytas

ŁOTEWSKI: Labrīt

MALTAŃSKI: L-Għodwa t-Tajba

WĘGIERSKI: Jó reggelt

Dowiedz się więcej o językach UE i sprawdź, jak brzmią, tutaj: https://europa.eu/!kV6Q7x

Dzięki temu, że w Unii istnieje tak wiele języków urzędowych, możesz skontaktować się z UE i otrzymać odpowiedź w jednym z języków urzędowych swojego kraju, jeśli jest on językiem urzędowym UE. Politycy mogą również porozumiewać się we własnym języku, pod warunkiem że jest to język urzędowy UE, ponieważ we wspólnej pracy pomagają im tłumacze pisemni i ustni. Decyzje podejmowane przez UE są udostępniane w 24 językach urzędowych, dzięki czemu obywatele mogą na bieżąco śledzić, co się dzieje.

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Czy uczysz się w szkole innego języka UE? Jeśli tak, czy bardzo różni się on od Twojego języka ojczystego?

Ile znasz języków? Czy jest jakiś konkretny język, którego chcesz się nauczyć? Dlaczego?

ZADANIE 3

Czy rozpoznajesz te zabytki? Połącz zdjęcie z krajem UE.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

© Cris from Lisboa • © Florin Şarpe • © Pixabay – Elsteř • © Dennis Jarvis • © Arild Vågen • © Krzysztof Golik • © Ad Meskens • © Hotice Hsu • © Penny Morlock • © C messier • © Diliff • © Fawksik

KRAJOBRAZY I ZABYTKI EUROPY

Od alpejskich łąk i bagien po turkusowe Morze Adriatyckie – Unia Europejska oferuje wiele różnorodnych krajobrazów. UE może również pochwalić się bogactwem tradycji kulturowych i wspaniałych zabytków, które są znane na całym świecie. Od renesansowych pałaców i gotyckich katedr po piękne parki i skwery – każdy kraj UE ma wiele do zaoferowania.

To tylko przedsmak bogatej różnorodności kulturowej krajów UE. Do odkrycia jest o wiele więcej! Spróbuj swoich sił w grze **„UE: co to takiego?”** i dowiedz się więcej o każdym kraju UE:

+ https://europa.eu/!Nf46uT

Zadanie: quiz na koniec rozdziału 1

1. Czy potrafisz wymienić dwie rzeczy, które łączą kraje UE?
2. W ilu krajach UE nie używa się euro?
3. Ile języków urzędowych jest w UE?
4. Co symbolizują gwiazdki na fladze UE?
5. Czy potrafisz wyjaśnić, czym są prawa człowieka i jaki mają związek z UE?

Zeskanuj kod, aby uzyskać dostęp do wersji elektronicznej broszury.

UE w naszym życiu codziennym

Nawet jeśli nie zawsze zdajemy sobie z tego sprawę, Unia Europejska odgrywa ważną rolę w naszym codziennym życiu. W tym rozdziale przedstawiamy niektóre z wielu korzyści płynących z życia w UE.

Życie bez granic

Unia Europejska ułatwia swoim obywatelom **swobodne przemieszczanie się** z jednego kraju UE do innego. Mogą oni mieszkać, studiować lub pracować w każdym kraju UE.

CZY WIESZ, ŻE...?

W portalu **Twoja Europa** znajdziesz pomocne wskazówki i praktyczne porady dotyczące życia, pracy i podróżowania w innych krajach UE:

+ https://europa.eu/youreurope/index_pl.htm

UE wspiera osoby, które chcą spędzić czas za granicą, aby nauczyć się języka, skorzystać z nowych doświadczeń i poznać inne kultury. Możliwości poznania innych krajów jest wiele. Więcej informacji na ten temat znajdziesz w kolejnych częściach broszury.

Studiuj, zostań wolontariuszem i odkrywaj

Jeśli chcesz studiować, szkolić się lub wziąć udział w wymianie młodzieży w jednym z 33 krajów w Europie i nie tylko, sprawdź możliwości, jakie oferuje program **Erasmus+**. Program jest otwarty zarówno dla nastolatków, jak i dorosłych z krajów UE i państw trzecich. Mogą z niego skorzystać studenci, nauczyciele, ale też inne osoby pracujące.

+ Więcej informacji na temat programu **Erasmus+**:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_pl

+ Obejrzyj nagranie wideo, w którym uczestnicy wymiany młodzieży w ramach programu Erasmus+ dzielą się swoimi **doświadczeniami**:

https://audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-112392

Dzięki **Europejskiemu Korpusowi Solidarności** młodzi dorośli mogą zaangażować się w wolontariat za granicą (lub w kraju) w ważnej dla nich dziedzinie. Może to być cokolwiek – od budowy nowego skate parku lub pomocy ludziom w potrzebie po sprzątanie plaży.

+ Więcej informacji na temat dostępnych **projektów wolontariackich**:

https://europa.eu/youth/solidarity_pl

Program **DiscoverEU** daje osobom w wieku 18 lat szansę na zdobycie bezpłatnego biletu na podróż po UE przez okres do jednego miesiąca.

+ Dowiedz się więcej:

https://europa.eu/youth/discovereu_pl

Praca w UE

Czy wiesz już, co chcesz robić po ukończeniu szkoły lub studiów, czy jeszcze się nad tym zastanawiasz? Nie zawsze łatwo jest podjąć decyzję o przyszłej ścieżce kariery, ale rozpoczęcie pracy nie oznacza, że trzeba przestać odkrywać UE. Jako obywatel UE możesz pracować w innym kraju Unii – i nie będziesz potrzebować pozwolenia na pracę. Masz taki sam dostęp do rynku pracy i takie same warunki pracy, prawa i obowiązki jak ludzie mieszkający w danym kraju.

Czasami zdobycie dodatkowych umiejętności i kwalifikacji pozwalających znaleźć pracę może być trudne. Dzięki **unijnej gwarancji dla młodzieży** UE pomaga młodym ludziom zdobywać umiejętności, których potrzebują pracodawcy. Ta pomoc może mieć formę szkoleń w miejscu pracy lub indywidualnego poradnictwa zawodowego.

+ Więcej informacji na temat **gwarancji dla młodzieży**:

https://europa.eu/!7Yv96h

Strona internetowa EURES poświęcona mobilności zawodowej może okazać się pomocna, gdy zaczniesz szukać pracy, stażu lub praktyk w innym kraju UE. Pomaga ona również pracodawcom w znalezieniu kandydatów z innych krajów UE na nieobsadzone stanowiska.

+ Dowiedz się więcej:

https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Czy chcesz studiować lub zostać wolontariuszem za granicą? Dokąd chciałbyś/chciałabyś pojechać? Jakie korzyści przyniosłoby Ci takie doświadczenie?

Podróżowanie w UE

Podróżowanie po Europie z czasem stało się łatwiejsze. Większość krajów UE zlikwidowała kontrole na swoich granicach po tym, jak stała się częścią **strefy Schengen**. Oznacza to, że nie trzeba okazywać paszportu podczas podróży między 23 krajami UE (Austria, Belgia, Chorwacja, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry i Włochy) oraz czterema państwami nienależącymi do UE (Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria).

Przekraczanie granic to dopiero pierwszy krok.

Podróżowanie w UE

- Jako mieszkaniec UE możesz **używać swojego telefonu komórkowego tak jak w swoim kraju**! W przeszłości rozmowy telefoniczne lub korzystanie z danych komórkowych za granicą były bardzo drogie. Obecnie te opłaty roamingowe już nie obowiązują, a za korzystanie z telefonu komórkowego płacisz tyle samo, co w swoim kraju.
- **Nadal możesz więc oglądać swoje ulubione seriale**, ponieważ UE zapewnia Ci dostęp do posiadanych abonamentów cyfrowych niezależnie od miejsca pobytu.
- Obejrzyj ten materiał wideo i dowiedz się więcej:

https://europa.eu/!uk6UCC

- Jeśli Twoja podróż zostanie odwołana, niezależnie od tego, czy jest to podróż autobusem, pociągiem, statkiem czy samolotem, masz prawo ubiegać się o **zwrot pieniędzy**, ponieważ UE chroni Twoje prawa. UE jest jedynym obszarem na świecie, gdzie obywateli chroni cały zestaw **praw pasażerów**.
- Zapoznaj się z nimi na tej stronie internetowej:

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_pl.htm

- Jeśli będziesz mieć wypadek lub zachorujesz podczas podróży na terenie UE, dzięki **europejskiej karcie ubezpieczenia zdrowotnego** możesz skorzystać z pomocy lekarza lub wezwać karetkę pogotowia za taką samą cenę jak mieszkańcy danego kraju:

https://europa.eu/!RC68Yb

CZY WIESZ, ŻE...?

Jeśli znajdziesz się w niebezpieczeństwie w jakimkolwiek kraju UE, możesz bezpłatnie i z dowolnego telefonu zadzwonić pod **europejski numer alarmowy 112**.

Finansowanie unijne ma znaczenie dla miejsca, w którym mieszkasz

Unia Europejska przyczynia się do poprawy jakości życia ludzi poprzez wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, budowę nowej infrastruktury i modernizację usług publicznych, takich jak szkoły i szpitale. Rozejrzyj się w swojej okolicy – może się okazać, że UE jest znacznie bliżej Ciebie, niż myślisz!

Dzięki wsparciu UE na przestrzeni lat udało się sfinansować tysiące projektów. Przykładami takich projektów są:

- skansen na granicy Czech i Niemiec,
- nowy obiekt sportowy w gminie wiejskiej w Polsce,
- dystrybucja owoców, warzyw i mleka w szkołach we wszystkich krajach UE,
- nowy basen w Brukseli,
- rozbudowa metra w Atenach.

+ Dowiedz się więcej na temat niektórych **projektów finansowanych ze środków UE** realizowanych w różnych regionach Europy:

https://kohesio.ec.europa.eu/pl/ oraz

https://europa.eu/!v9HDtD

CZY WIESZ, ŻE...?

UE organizuje wiele inicjatyw, w ramach których europejskie miasta mogą rywalizować o tytuł i prezentować swoje osiągnięcia. Co roku europejskie miasta walczą o tytuły, takie jak Europejska Stolica Kultury, Europejska Stolica Innowacji, Europejska Stolica Młodzieży czy Zielona Stolica Europy.

Prawa konsumentów i bezpieczeństwo

Unia Europejska ma również wpływ na Twoje codzienne życie poprzez określone prawa i zasady, które zapewniają Ci bezpieczeństwo i chronią twoje prawa jako konsumenta w całej UE.

Produkty takie jak żywność, zabawki i kosmetyki muszą spełniać surowe **wymogi bezpieczeństwa**, zanim zostaną dopuszczone do sprzedaży w UE.

CZY WIESZ, ŻE...?

W UE jest ponad 100 tys. ekspertów, którzy sprawdzają **bezpieczeństwo żywności** od momentu jej wyprodukowania aż do czasu, gdy trafi na Twój stół.

Prawo UE zapewnia również **minimum 2-letnią gwarancję** przy zakupie towarów konsumpcyjnych. Jeśli więc Twoja pralka zepsuje się po roku używania, będzie musiała zostać bezpłatnie naprawiona lub wymieniona na nową, bez względu na to, gdzie w UE została kupiona.

Prawo UE gwarantuje również, że kupując towary przez internet, masz prawo do anulowania zamówienia lub zwrotu zakupu **w ciągu 14 dni**, jeśli zmienisz zdanie.

CZY WIESZ, ŻE...?

Jeśli masz problemy z produktem zakupionym w innym kraju UE, możesz skontaktować się z **Siecią Europejskich Centrów Konsumenckich**:

+ https://europa.eu/!QgPWxW

Masz prawo do dokładnych informacji na temat jakości kupowanych produktów, niezależnie od tego, w którym kraju UE przebywasz. Dzięki **unijnym** przepisom dotyczącym **etykietowania** szybko sprawdzisz, czy dany produkt jest ekologiczny, energooszczędny lub wykonany przy użyciu tradycyjnych metod. Oznacza to, że możesz podejmować w pełni świadome decyzje zakupowe.

ZADANIE 4

Rozejrzyj się w swoim domu lub w sklepach, które odwiedzasz, i zobacz, ile takich etykiet możesz znaleźć. Czy wiesz, co one oznaczają?

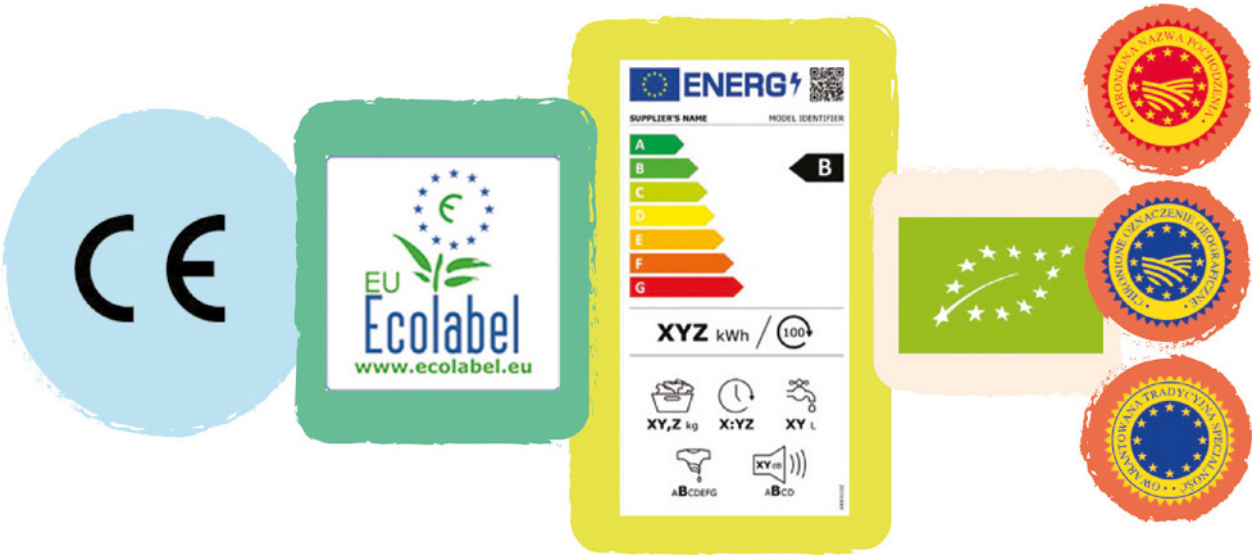

Nadążyć za erą cyfrową

Wielu z nas nie wyobraża sobie życia bez internetu i technologii cyfrowych. Kiedy oglądamy filmy, robimy zakupy lub korzystamy z map, często robimy to, korzystając z internetu.

Jednak nie każdy w Unii Europejskiej ma takie same możliwości dostępu do technologii i korzystania z nich, w szczególności dotyczy to osób mieszkającyc na obszarach oddalonych od dużych miast. UE nieustannie pracuje nad tym, aby zapewnić dostęp do internetu wszystkim mieszkańcom UE. Dzięki finansowanej przez UE inicjatywie WiFi4EU w około 8 tys. gmin w całej UE powstały hotspoty Wi-Fi. Możesz bezpłatnie łączyć się z internetem w muzeach, bibliotekach, parkach i innych miejscach publicznych, w których widoczny jest **symbol Wifi4EU**:

https://wifi4eu.ec.europa.eu/#/home

Choć dostęp do internetu daje nam wiele korzyści, takich jak łatwy dostęp do informacji i sprawnie działające usługi, stanowi on dla nas również pewne ryzyko. Program **Bezpieczniejszy internet dla dzieci (Better Internet for Kids)** pomaga dzieciom i młodzieży zachować bezpieczeństwo podczas korzystania z internetu i technologii mobilnych.

+ Odwiedź poniższą stronę i kliknij w odpowiednie miejsce na mapie, aby uzyskać więcej informacji na temat **zasobów dostępnych w twoim kraju**:

https://www.betterinternetforkids.eu/sic

CZY WIESZ, ŻE...?

Czym jest sztuczna inteligencja?

Czy kiedykolwiek widzieliście robota? Czy wiesz, że Twój smartfon również wykorzystuje sztuczną inteligencję? Dowiedz się wszystkiego o cyfrowej przyszłości Europy w serii kreskówek „Cyfrowi Odkrywcy".

+ https://europa.eu/learning-corner/digital-explorers-cartoon-series_pl

CZY WIESZ, ŻE...?

UE przekonała wiodące firmy technologiczne i spółki medialne (takie jak Twitter czy Disney) do utworzenia sojuszu na rzecz lepszej ochrony małoletnich w internecie (**Alliance to Better Protect Minors Online**). Członkowie sojuszu zobowiązują się do prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości przestrzeni internetowej dla młodych ludzi, na przykład poprzez walkę z cyberprzemocą i szkodliwymi treściami.

Media społecznościowe, sklepy internetowe i aplikacje mobilne wymagają od Ciebie zaufania do firm, którym powierzasz swoje dane osobowe, ponieważ istnieje ryzyko, że mogą zostać utracone lub skradzione. Dzięki **ogólnemu rozporządzeniu UE o ochronie danych** (RODO) Twoje dane osobowe – imię i nazwisko, adres, wiek itp. – są chronione. Nie mogą być wykorzystywane bez zgody ani do celów, na które nie wyrażasz zgody.

+ Dowiedz się więcej na temat **ochrony danych** w UE:

https://europa.eu/!UY39gj

Internet sprawił, że możemy teraz łatwo i szybko wyszukiwać informacje i uzyskiwać do nich dostęp. Jednak **niedokładne lub szkodliwe informacje** mogą być szybko rozprzestrzeniane w sieci, zwłaszcza na platformach mediów społecznościowych. UE aktywnie ujawnia takie nieprawdziwe informacje i współpracuje z firmami z branży mediów społecznościowych, aby ograniczyć ich rozpowszechnianie.

ZADANIE 5

Wszyscy możemy zaangażować się w walkę z rozpowszechnianiem informacji wprowadzających w błąd w internecie. Jakie pytania powinniśmy sobie zadać, zanim udostępnimy coś w mediach społecznościowych? Poznaj kilka przydatnych wskazówek na temat tego, jak można rozpoznać **teorie spiskowe**:

+ https://europa.eu/!vM6QHD

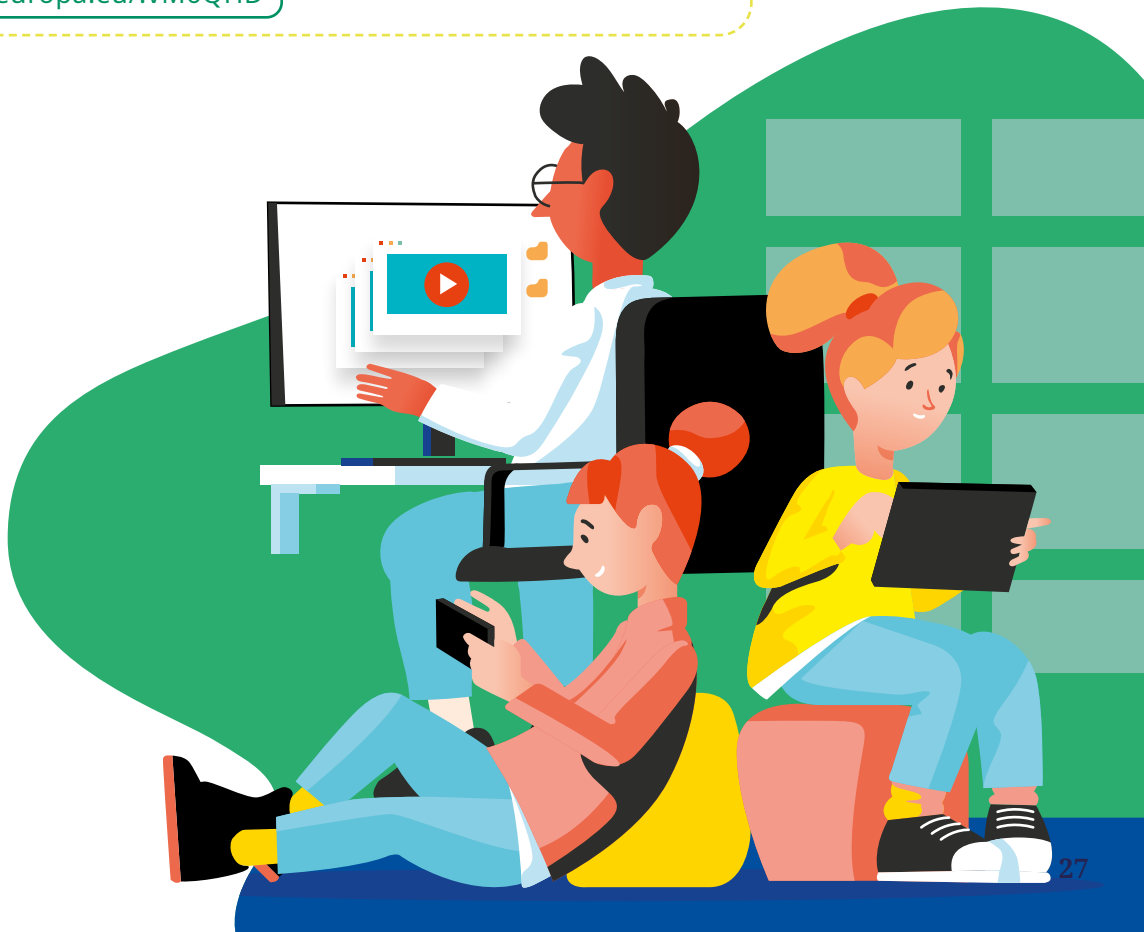

Ochrona środowiska

Korzystamy z natury na wiele sposobów, od jedzenia pysznych potraw po spacery po zapierających dech w piersiach miejscach. Co ważniejsze jednak, jesteśmy od niej zależni w kwestiach takich, jak powietrze, woda, energia i surowce. Ponieważ zanieczyszczenia nie znają granic, kraje muszą podejmować wspólne działania, aby dbać o środowisko. Zmiana klimatu sprawiła, że zadanie polegające na ochronie środowiska stało się pilniejsze niż kiedykolwiek. Unia Europejska dąży do osiągnięcia **neutralności klimatycznej do 2050 r.** i podejmuje działania, aby zagwarantować, że będziemy mogli korzystać z tętniącego życiem środowiska naturalnego.

CZY WIESZ, ŻE...?

Plan UE, aby do 2050 r. Europa stała się pierwszym neutralnym klimatycznie kontynentem na świecie, nosi nazwę **Europejskiego Zielonego Ładu**.

+ Więcej informacji na temat **Zielonego Ładu** znajdziesz tutaj:

https://europa.eu/!Vg94gW

Sieć **Natura 2000** zapewnia ochronę dla około 2 tys. gatunków zwierząt i roślin oraz 230 typów siedlisk w całej UE. Stanowi to 18 proc. powierzchni lądowej UE i 6 proc. powierzchni wód, co czyni ją największą siecią obszarów chronionych na świecie!

+ Więcej informacji na temat sieci **Natura 2000**:

https://europa.eu/!K4NUND

CZY WIESZ, ŻE...?

W ramach **unijnego programu LIFE**, który finansuje projekty mające na celu ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianie klimatu, w ciągu ostatnich 30 lat dofinansowano ponad 6 000 projektów.

+ Dowiedz się więcej na temat **projektów realizowanych w twoim kraju**:

https://cinea.ec.europa.eu/life/life-european-countries_pl

Dzięki unijnym przepisom w prawie każdym miejscu w UE możemy cieszyć się czystą wodą do picia i kąpieli. Nasze morza stają się czystsze również pod innymi względami: UE wprowadziła zakaz stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które stanowią 70 proc. wszystkich odpadów morskich. Aby zminimalizować zanieczyszczenie gleby, powietrza i wody, UE propaguje stosowanie zrównoważonych praktyk rolniczych. Wprowadziła ograniczenia w stosowaniu chemicznych i niebezpiecznych pestycydów oraz nawozów.

Walka ze zmianą klimatu jest dla UE sprawą najwyższej wagi. Wszystkie kraje UE uzgodniły, że do 2030 r. powinny:

- zdecydowanie ograniczyć emisję gazów cieplarnianych i zużycie energii,
- produkować więcej energii ze źródeł odnawialnych (np. energii wiatrowej, słonecznej i wodnej).

CZY WIESZ, ŻE...?

To, w jaki sposób pozyskujemy **energię**, odgrywa ważną rolę w walce ze zmianą klimatu. Obejrzyj krótkie filmy i dowiedz się więcej:

+ https://europa.eu/learning-corner/eu-energy-policy_pl

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Każda osoba w UE wyrzuca średnio ponad kilogram śmieci dziennie. Obejrzyj krótki film:

+ https://europa.eu/learning-corner/food-waste_pl

Czy rozpoznajesz siebie w tym filmie?

Jakie małe usprawnienia możesz wprowadzić na co dzień, aby móc żyć w sposób bardziej przyjazny dla środowiska?

+ Dowiedz się więcej na temat tego, co UE robi, aby **chronić środowisko i przeciwdziałać zmianie klimatu**:

https://europa.eu/!qD87UV

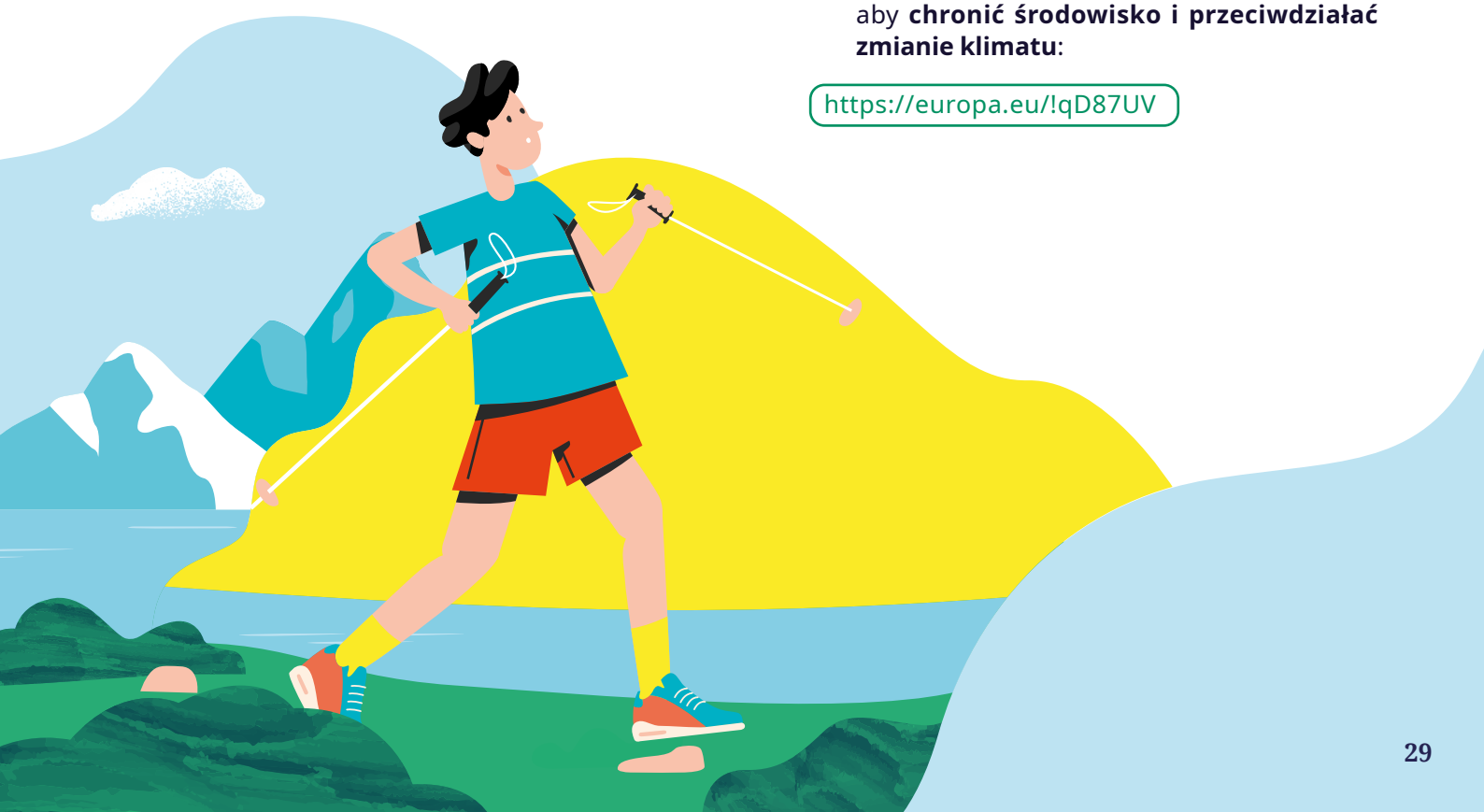

Wsparcie dla nauki i innowacji

Nauka i technologia mają wpływ na niemal każdą część naszego codziennego życia – od żywności, którą spożywamy, leków, które przyjmujemy, i opieki zdrowotnej, z której korzystamy, po środki transportu oraz sposób, w jaki pracujemy i spędzamy czas wolny. Unia Europejska wspiera naukowców, badaczy i innowatorów z całej Europy w działaniach na rzecz poprawy jakości naszego życia i rozwiązania niektórych z największych wyzwań stojących przed światem.

UE finansuje badania naukowe. Dzięki programowi badań i innowacji naukowcy mogli na przykład:

- wykonać pierwsze w historii zdjęcie czarnej dziury za pomocą Teleskopu Horyzontu Zdarzeń,
- odkryć trzy podobne do Ziemi, nadające się do zamieszkania planety,
- opracować sposób wykrywania nowotworu w oddechu człowieka.

\+ Poznaj inne **odkrycia naukowe** dokonane dzięki środkom finansowym z UE:

https://europa.eu/!udgUMY

CZY WIESZ, ŻE...?

UE chce, aby więcej **kobiet i dziewcząt podejmowało pracę w branży naukowej**. Co roku ogłasza konkurs Europejska Nagroda dla Innowatorek, który ma na celu uhonorowanie liderek innowacji i zainspirowanie kolejnego pokolenia do pójścia w ich ślady.

Podczas pandemii COVID-19 UE pomogła producentom szczepionek pokryć koszty badań i opracowania szczepionek. Naukowcy byli w stanie wyprodukować kilka bezpiecznych i skutecznych szczepionek przeciwko COVID-19 w niecały rok po wybuchu pandemii.

Kraje UE połączyły siły, aby kupić i rozprowadzić szczepionki w całej Unii.

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Czy przychodzi Ci na myśl problem, który można rozwiązać dzięki nauce? Dlaczego?

CZY WIESZ, ŻE...?

Unijny program satelitarny – **Copernicus** – jest najbardziej zaawansowanym na świecie systemem monitorowania naszej planety i śledzenia zmian w klimacie i środowisku naturalnym.

Dowiedz się więcej o programie **Copernicus:**

+ https://www.copernicus.eu/pl

Unia Europejska na świecie

Unia Europejska ma wpływ nie tylko na nasze codzienne życie, ale odgrywa również istotną rolę w pozostałych częściach świata.

UE zawarła **umowy handlowe** z wieloma różnymi krajami na całym świecie, takimi jak Kanada, Japonia i Stany Zjednoczone, które ułatwiają prowadzenie wspólnych interesów. Wszystkie umowy handlowe wynegocjowane przez UE są przejrzyste i wymagają, aby partnerzy handlowi chronili prawa pracowników i dbali o środowisko.

Jedną z najważniejszych wartości UE jest **solidarność** – zarówno między państwami UE, jak i z innymi krajami. UE podejmuje działania mające na celu położenie kresu ubóstwu, utrzymanie pokoju i udzielanie pomocy humanitarnej. Dzięki rozbudowanej sieci **ekspertów ds. pomocy humanitarnej** w ponad 40 krajach na całym świecie UE może zapewniać żywność, schronienie, opiekę medyczną i edukację najbardziej potrzebującym ludziom na świecie.

CZY WIESZ, ŻE...?

Państwa UE są największym na świecie darczyńcą, jeśli chodzi o pomoc humanitarną.

W przypadku wystąpienia nieoczekiwanych klęsk żywiołowych w Europie lub w innych częściach świata państwa UE mogą udzielać pomocy i wsparcia za pośrednictwem skoordynowanego systemu reagowania, znanego jako **Unijny Mechanizm Ochrony Ludności**. Od 2001 r. mechanizm ten był uruchamiany ponad 420 razy w reakcji na sytuacje kryzysowe.

+ Dowiedz się więcej na temat **roli Unii Europejskiej na świecie**:

- w dziedzinie handlu

https://europa.eu/!ndVuuC

- w dziedzinie rozwoju i współpracy:

https://europa.eu/!guTKGY

- w dziedzinie pomocy humanitarnej i ochrony ludności:

https://europa.eu/!kR9NDJ

Zadanie: quiz na koniec rozdziału 2

1. Prawda czy fałsz? UE ma wpływ na Twoje codzienne życie tylko wtedy, gdy podróżujesz za granicę.
2. Jaki program umożliwi Ci zaangażowanie się w wolontariat za granicą w ważnej dla Ciebie dziedzinie?
3. Prawda czy fałsz? W UE możesz zwrócić produkty kupione przez internet w ciągu miesiąca od daty zakupu.
4. Czym jest Natura 2000?
5. Czy możesz wyjaśnić, w jaki sposób UE chroni Twoje dane osobowe, takie jak imię i nazwisko, wiek lub adres?

Zeskanuj kod, aby uzyskać dostęp do wersji elektronicznej broszury.

UE: podróż w czasie

Unia Europejska nie zawsze była taka sama jak dziś, nie zawsze też nosiła tę samą nazwę. Powstawała krok po kroku, a ambicja, którą kierowali się jej założyciele, przyświeca jej do dziś. Oto niektóre z wydarzeń historycznych, które dały początek Unii Europejskiej, a także wiele zmian, jakie towarzyszyły jej na przestrzeni lat.

Koniec II wojny światowej w Europie. Wojna pochłonęła wiele istnień ludzkich, a całe miasta zostały zniszczone w wyniku bombardowań w Europie. Ludzie są zdeterminowani, aby takie zniszczenia nie powtórzyły się nigdy więcej.

1945

Deklaracja Schumana. W dniu 9 maja Robert Schuman wygłosił przemówienie, w którym przedstawił plan nowej formy współpracy politycznej w Europie. Plan polegał na tym, aby narody Europy wspólnie zarządzały produkcją węgla i stali, dzięki czemu żaden kraj nie mógłby potajemnie zbroić się przeciwko innym.

Zapoznaj się z tekstem deklaracji Schumana:

https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/europe-day/schuman-declaration_pl

1950

Pierwsze bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego. Po raz pierwszy Europejczycy mogli głosować na kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego. Wybory takie odbywają się co pięć lat.

1979

Grecja przystąpiła do Wspólnot Europejskich, stając się 10. państwem członkowskim.

1981

Ustanowiono **program Erasmus**, aby ułatwić młodym Europejczykom studiowanie oraz uczestniczenie w szkoleniach i wolontariacie za granicą.

1987

Hiszpania i Portugalia przystąpiły do Wspólnot Europejskich, zwiększając całkowitą liczbę państw członkowskich do 12.

1986

1951

Podpisanie traktatu paryskiego ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali przez **Belgię, Francję, Holandię, Luksemburg, Niemcy** i **Włochy**, które postanowiły współpracować i pomóc w odbudowie Europy po zniszczeniach wojennych.

1957

Podpisanie traktatów rzymskich. Współpraca między sześcioma państwami przebiegała tak dobrze, że postanowiły one połączyć siły również w innych dziedzinach. Utworzono **Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG)** (2) i **Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom)**. Wraz z Europejską Wspólnotą Węgla i Stali stworzyły to, co powszechnie znane jest jako **Wspólnoty Europejskie**.

1962

Stworzenie wspólnej polityki rolnej. Jest to jedna z najstarszych polityk UE, wspierająca rolników i zapewniająca Europie stabilne zaopatrzenie w przystępną cenowo i bezpieczną żywność wysokiej jakości.

1973

Od sześciu do dziewięciu państw. Dania, **Irlandia** i **Zjednoczone Królestwo** przystąpiły do Wspólnot Europejskich.

1992

Podpisanie traktatu z Maastricht. Powstała **Unia Europejska**. Traktat wprowadził koncepcję obywatelstwa europejskiego. Określono w nim jasne zasady dotyczące przyszłej waluty euro. Dzięki niemu wzmocniono również politykę zagraniczną i bezpieczeństwa oraz zacieśniono współpracę w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

1995

Na mocy **układu z Schengen** zniesiono wszystkie kontrole graniczne między siedmioma krajami, które go podpisały (obecnie pod układem widnieją podpisy 27 krajów – więcej na ten temat przeczytasz w rozdziale 2).

(2) *Jedną z głównych idei EWG było stworzenie* ***wspólnego rynku*** *i ułatwienie wspólnego prowadzenia interesów.*

Do Unii Europejskiej przystąpiły Austria, Finlandia i Szwecja. Liczba państw członkowskich zwiększyła się do 15.

1995

Podpisano traktat z Nicei. Jego głównym celem było zreformowanie instytucji UE w celu przygotowania się do największego rozszerzenia ([3]) w historii UE.

2001

Unia Europejska otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla za rolę, jaką odegrała w przekształceniu większej części Europy z kontynentu wojny w kontynent pokoju. UE przeznaczyła pieniądze z nagrody na pomoc dzieciom, które nie mają szansy dorastać w pokoju.

2012

Do Unii Europejskiej przystąpiła Chorwacja, zostając 28. państwem członkowskim.

2013

Zniesiono opłaty roamingowe. Mieszkańcy UE mogą teraz dzwonić, wysyłać SMS-y i łączyć się z internetem za pomocą swoich telefonów komórkowych z dowolnego miejsca w UE, bez ponoszenia dodatkowych kosztów.

2017

Brexit. W następstwie referendum w 2016 r. Zjednoczone Królestwo oficjalnie opuściło UE.

2020

([3]) *Rozszerzenie: każde przystąpienie kraju lub grupy krajów do UE nazywane jest rozszerzeniem Unii Europejskiej.*

2002

Banknoty i monety euro zostały legalną walutą w 12 krajach UE (więcej na ten temat przeczytasz w rozdziale 1).

2004

Do Unii Europejskiej przystąpiło 10 nowych krajów: Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i **Węgry**. Było to największe rozszerzenie Unii Europejskiej w historii.

2007

Podpisano traktat lizboński. Wprowadził on nową strukturę, wzmocnił rolę UE w świecie oraz nadał większe znaczenie głosom obywateli i rządów krajowych.

2007

Bułgaria i Rumunia przystąpiły do Unii Europejskiej, zwiększając tym samym liczbę państw członkowskich do 27.

2020

NextGenerationEU. W trakcie pandemii COVID-19 wiele firm straciło dochody i wielu ludzi straciło pracę. W ramach instrumentu NextGenerationEU przewidziano dodatkowe 750 mld euro dla krajów UE, aby pomóc im w zrównoważonej odbudowie ich gospodarek. Zob.:

https://europa.eu/!Fc74WG

2021

Uruchomiono nowy program Erasmus+. Dzięki prawie dwukrotnie wyższemu budżetowi z programu skorzysta 10 mln osób w każdym wieku, pochodzących z różnych środowisk w Europie i nie tylko, aby zdobyć nowe doświadczenia w innych krajach (więcej na ten temat znajdziesz w rozdziale 2).

CZY WIESZ, ŻE...?

Każde działanie podejmowane przez Unię Europejską opiera się na traktatach podpisanych przez wszystkie kraje UE po przeprowadzeniu w ich sprawie negocjacji i ich uzgodnieniu. Potrzeba jednak czasu, a niekiedy nawet kilku lat, aby traktat zaczął obowiązywać. To dlatego czasami można zobaczyć dwie różne daty w przypadku tego samego traktatu: „datę podpisania" oraz „datę wejścia w życie".

Dowiedz się więcej na temat **traktatów UE**:

+ https://europa.eu/!bbyRD4

CZY CHCESZ DOWIEDZIEĆ SIĘ WIĘCEJ O UE Z PERSPEKTYWY CZASU?

Przenieś się w czasie dzięki **kalendarium Unii Europejskiej** i odkryj ważne momenty w historii, które nadały Unii Europejskiej jej obecny kształt:

+ https://europa.eu/!Hrc7UT

CZY WIESZ, ŻE...?

Wiele wizjonerskich liderów i liderek stanowiło inspirację dla ukształtowania Unii Europejskiej, w której dziś żyjemy. Bez ich energii i motywacji nie żylibyśmy teraz w miejscu, w którym panuje pokój i stabilność, które wydają się nam tak normalne. Dowiedz się więcej o **pionierach Unii Europejskiej**:

+ https://europa.eu/!gbnF3P

Zadanie: quiz na koniec rozdziału 3

1. Czy potrafisz wymienić sześć krajów założycielskich UE? Jak nazywa się wspólnota, którą kraje te założyły w 1951 r.?
2. W którym roku Twój kraj przystąpił do UE? Czy należy do strefy euro? Czy należy do strefy Schengen?
3. Który kraj jako ostatni przystąpił do UE?
4. Jaką nagrodę otrzymała UE w 2012 r. i dlaczego?
5. Kim są pionierzy Unii Europejskiej?

Zeskanuj kod, aby uzyskać dostęp do wersji elektronicznej broszury.

UE: jak to działa?

Być może słyszysz o decyzjach podejmowanych przez „Brukselę”. Jest to wyrażenie często używane w odniesieniu do **Unii Europejskiej**, ponieważ to właśnie w Brukseli siedzibę ma większość instytucji UE. Jakie dokładnie są ich role i jakiego rodzaju decyzje mogą podejmować? Jaką rolę odgrywają w UE rządy krajowe? Z tego rozdziału dowiesz się, jak działa UE. Dowiesz się również, w jaki sposób możesz **wyrażać własne opinie** na poziomie europejskim.

Kim są główni gracze w UE?

Kraje europejskie wyraźnie uzgodniły, co Unia Europejska powinna, a czego nie powinna robić. Chodzi o to, aby Unia działała tylko wtedy, gdy dany cel można lepiej osiągnąć na szczeblu UE niż na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym. Zasady te są określone w traktatach UE, o których mowa była w rozdziale 3.

Przyjrzyjmy się instytucjom UE, w których kluczowi gracze ze wszystkich krajów UE spotykają się, dyskutują i wspólnie decydują o przepisach.

PARLAMENT EUROPEJSKI

Głos obywateli w Unii Europejskiej.

1 Gdzie ma siedzibę?

W Strasburgu (Francja), Brukseli (Belgia) i Luksemburgu (Luksemburg).

2 Kto tam pracuje?

- 705 **posłów do Parlamentu Europejskiego**. Posłowie do Parlamentu Europejskiego nie zrzeszają się na podstawie narodowości. Wstępują do wielonarodowych grup w zależności od poglądów politycznych.
- Reprezentują **obywateli** państw UE.
- Posłowie co 5 lat są wybierani w **bezpośrednich wyborach**, w których głos oddają obywatele UE. Liczba posłów do Parlamentu Europejskiego reprezentujących każdy kraj zależy od liczby ludności danego kraju.

3 Kto jest przewodniczącym?

Roberta Metsola – wybrana przez posłów do Parlamentu Europejskiego.

4 Czym zajmuje się Parlament?

- Parlament Europejski wraz z Radą Unii Europejskiej **prowadzą debaty na temat prawodawstwa UE i przyjmują akty prawne**.
- Wspólnie z Radą Parlament **podejmuje decyzje w sprawie unijnego budżetu**.
- **Monitoruje** właściwe wykorzystanie środków unijnych i **nadzoruje** prace innych instytucji UE, w szczególności Komisji Europejskiej. Wybiera przewodniczącego Komisji Europejskiej oraz ma prawo zatwierdzić i odwołać cały skład Komisji Europejskiej.

\+ Dowiedz się więcej na temat **Parlamentu Europejskiego**:

https://www.europarl.europa.eu/portal/pl

RADA EUROPEJSKA

Rada Europejska stanowi **najwyższy szczebel współpracy politycznej** między państwami członkowskimi UE.

1 **Gdzie ma siedzibę?** W Brukseli (Belgia).

2 **Kto tam pracuje?**

Szefowie państw lub rządów wszystkich krajów UE pod przewodnictwem przewodniczącego.

3 **Kto jest przewodniczącym?**

Charles Michel – mianowany przez przywódców krajowych (szefowie państw lub rządów krajów UE).

4 **Czym zajmuje się Rada Europejska?**

Rada Europejska ustala **główne priorytety UE i ogólne kierunki polityki**, ale nie ma uprawnień do przyjmowania aktów prawnych. Jest to zadanie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej. Posiedzenia Rady Europejskiej nazywane są **szczytami** i odbywają się w Brukseli co najmniej cztery razy w roku.

+ Dowiedz się więcej na temat **Rady Europejskiej**:

https://www.consilium.europa.eu/pl/

CZY WIESZ, ŻE...?

Obejrzyj również ten krótki film dokumentalny, aby dowiedzieć się więcej o **Radzie**:

+ https://europa.eu/!Xm48xu

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

Rada Unii Europejskiej, zwana również Radą lub Radą Ministrów, reprezentuje rządy państw UE.

1 **Gdzie ma siedzibę?** W Brukseli (Belgia).

2 **Kto tam pracuje?**

- Ministrowie ze wszystkich państw UE. **Reprezentują oni interesy swoich krajów** w Unii Europejskiej.
- Omawiany temat decyduje o tym, którzy ministrowie muszą uczestniczyć w danym posiedzeniu. Jeśli dotyczy ono zanieczyszczenia środowiska, wówczas spotykają się ministrowie środowiska ze wszystkich krajów UE, natomiast jeśli tematem obrad jest rolnictwo, wówczas w spotkaniu biorą udział ministrowie odpowiedzialni za politykę rolną itd.

3 **W jaki sposób funkcjonuje prezydencja?**

Kraje UE na zmianę przewodniczą posiedzeniom, przy czym jedno państwo sprawuje **prezydencję w Radzie Unii Europejskiej przez 6 miesięcy.**

+ Sprawdź, które państwo aktualnie sprawuje prezydencję:

https://www.consilium.europa.eu/pl/council-eu/presidency-council-eu/

4 **Czym zajmuje się Rada Unii Europejskiej?**

- Rada Unii Europejskiej wraz z Parlamentem Europejskim prowadzą debaty na temat prawodawstwa UE i przyjmują akty prawne.
- Wspólnie z Parlamentem Europejskim Rada podejmuje decyzje w sprawie unijnego budżetu.
- Określa i wprowadza w życie politykę zagraniczną i bezpieczeństwa UE. Na przykład podejmuje decyzje w sprawie umów międzynarodowych i rozszerzenia UE.

+ Dowiedz się więcej na temat **Rady Unii Europejskiej**:

https://www.consilium.europa.eu/pl/

CZY WIESZ, ŻE...?

W przypadku niektórych decyzji Rada może decydować większością głosów, natomiast w przypadku innych konieczna jest zgoda wszystkich państw. W przypadku ważnych decyzji, dotyczących na przykład przyjęcia nowego kraju do UE, zgodę muszą wyrazić ministrowie wszystkich państw UE.

+ Dowiedz się więcej na temat **zasad głosowania w Radzie**:

https://www.consilium.europa.eu/pl/council-eu/voting-system/

KOMISJA EUROPEJSKA

Rolą Komisji jest wspieranie ogólnych interesów Unii Europejskiej.

1 **Gdzie ma siedzibę?** W Brukseli (Belgia).

2 **Kto tam pracuje?**

- Przewodniczący i 26 komisarzy.

\+ Poznaj **komisarzy sprawujących obecnie urząd**:

https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024_pl

- Każde państwo UE mianuje jednego komisarza, którego kandydatura musi zostać zatwierdzona przez Parlament Europejski. Ich zadaniem nie jest reprezentowanie poglądów swojego kraju, ale praca we **wspólnym interesie UE**, przy czym każdy komisarz odpowiada za konkretny obszar działalności UE.

3 **Kto jest przewodniczącym?**

Ursula von der Leyen – mianowana przez przywódców krajowych (szefów państw lub rządów krajów UE), za zgodą Parlamentu Europejskiego.

4 **Czym zajmuje się Komisja Europejska?**

- Komisja Europejska jest odpowiedzialna za planowanie, przygotowywanie i proponowanie nowych unijnych przepisów, a także budżetu UE.
- Komisja zarządza unijnymi strategiami politycznymi i wprowadza je w życie, a także wykonuje budżet.
- Pilnuje, aby państwa UE przestrzegały prawa europejskiego.
- Wraz z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ([4])) reprezentuje Unię Europejską na całym świecie.

CZY WIESZ, ŻE...?

Chociaż główna siedziba Komisji mieści się w Brukseli, posiada ona przedstawicielstwa we wszystkich krajach UE. UE posiada na całym świecie sieć delegatur, które pełnią rolę „ambasad" UE. Więcej informacji na temat **biur UE na całym świecie** znajdziesz w rozdziale 6.

\+ Dowiedz się więcej na temat **Komisji Europejskiej**:

https://ec.europa.eu/info/index_pl

([4]) ***Europejska Służba Działań Zewnętrznych*** *odpowiada za politykę zagraniczną i bezpieczeństwa UE, podczas gdy Komisja zajmuje się handlem, pomocą humanitarną i umowami międzynarodowymi z innymi krajami lub organizacjami, takimi jak porozumienie klimatyczne z Paryża.*

Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska są często nazywane łącznie „trójkątem instytucjonalnym UE”, ponieważ mimo że pełnią różne funkcje, ich działania są ze sobą powiązane.

Spójrz na poniższy wykres, aby zrozumieć, jak to działa.

1. **Rada Europejska** – składająca się z szefów państw lub rządów – określa priorytety UE.
2. Na podstawie tych priorytetów **Komisja Europejska** proponuje nowe akty prawne.
3. Wnioski analizuje i zmienia, przyjmuje lub odrzuca **Parlament Europejski** wraz z **Radą Ministrów**. Gdy dojdą do porozumienia, zatwierdzają akty prawne.
4. **Komisja Europejska** czuwa nad tym, aby wszystkie kraje UE przestrzegały nowych przepisów unijnych. W przeciwnym razie może podjąć wobec nich działania.

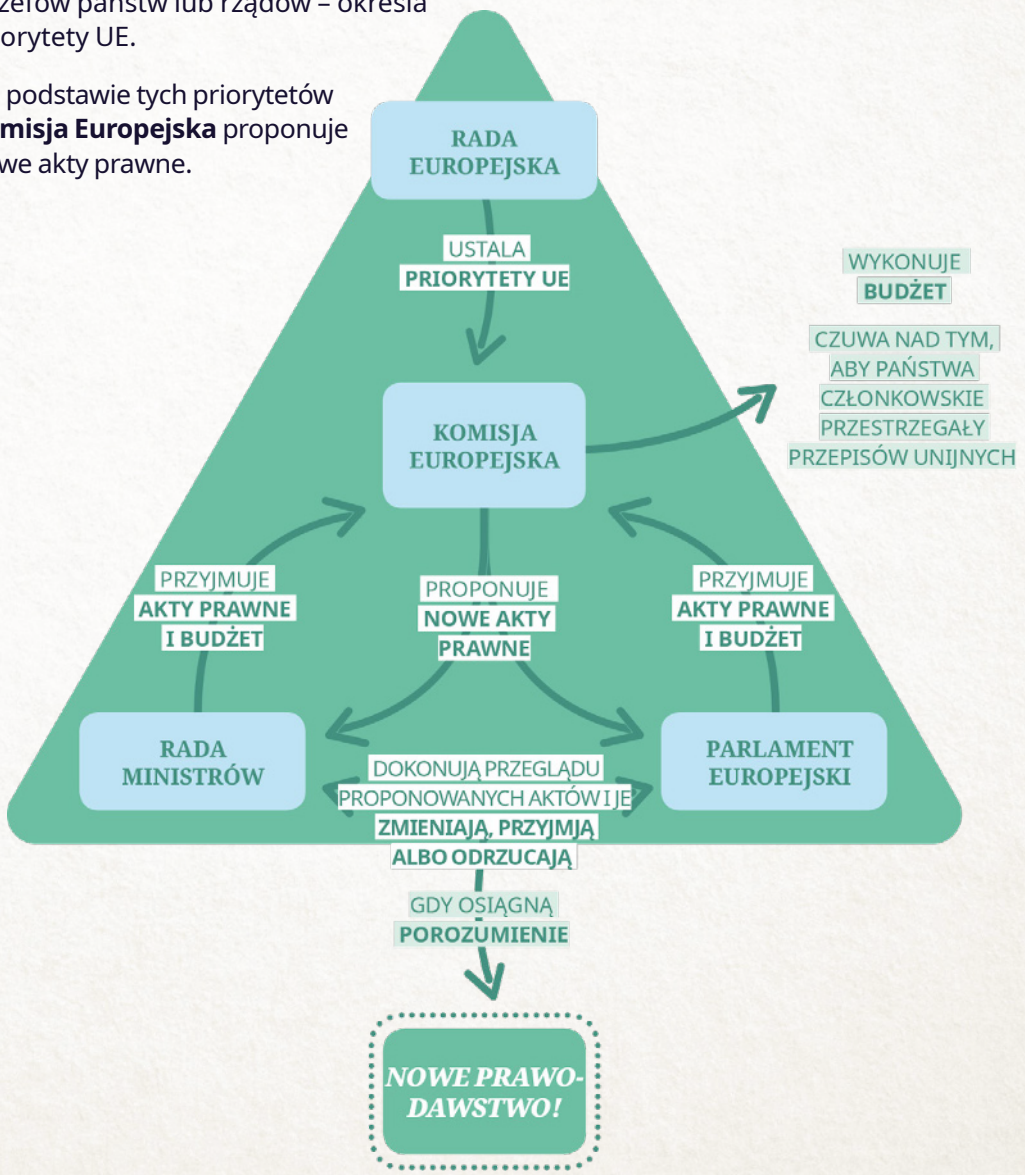

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej czuwa nad **przestrzeganiem i właściwym stosowaniem prawa unijnego w każdym kraju UE**. Jeżeli jakiś kraj nie stosuje prawa we właściwy sposób, Komisja Europejska może wystosować wobec niego formalne ostrzeżenie. Jeżeli państwo nie przestrzega przepisów, Komisja może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości. Trybunał Sprawiedliwości ma siedzibę w Luksemburgu, a w jego skład wchodzi po jednym sędzi z każdego kraju UE.

+ Dowiedz się więcej o **innych instytucjach i organach UE**, o których być może już słyszałeś:

https://europa.eu/!ncxhMc

CZY WIESZ, ŻE...?

Nie każdy, kto pracuje w UE, jest politykiem. W instytucjach unijnych pracują również prawnicy, tłumacze pisemni i ustni oraz inni eksperci. Jeśli interesuje Cię taka kariera, możesz zacząć od stażu w jednej z instytucji.

+ Dowiedz się więcej o możliwościach odbycia **stażu**:

https://epso.europa.eu/job-opportunities/traineeships_pl

CZY WIESZ, ŻE...?

Możesz odwiedzić większość instytucji UE! Wiele z nich organizuje również wizyty dla szkół i młodzieży. Można je również odwiedzić wirtualnie!

+ Dowiedz się więcej:

https://europa.eu/!cHjBTX

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Jakie korzyści dla obywateli, rządów i wspólnego interesu europejskiego wynikają z bycia reprezentowanym w UE? Jakie są wady? Czy po przeczytaniu tego rozdziału uważasz, że trafne jest stwierdzenie, że „Bruksela" o czymś zadecydowała?

Twój głos się liczy!

CZY WIESZ, ŻE...?

Aby Twój głos został usłyszany, UE utworzyła platformę uczestnictwa dzieci. Jest to bezpieczne miejsce, w którym można dzielić się informacjami na temat ważnych kwestii z osobami odpowiedzialnymi za wyznaczanie kierunków polityki. Możesz skontaktować się z innymi dziećmi, komunikować się, dyskutować i uczyć się o swoich prawach. Możesz również dowiedzieć się o przepisach i polityce w języku przyjaznym dziecku i skontaktować się z organizacjami znajdującymi się w pobliżu miejsca, w którym mieszkasz!

+ Więcej informacji:

https://europa.eu/!ThR4C7

Wiesz już, w jaki sposób kraje UE decydują o wspólnych przepisach w instytucjach UE. Proces ten nie byłby kompletny bez **Twojego głosu**! Jako obywatel europejski, po osiągnięciu wieku uprawniającego do głosowania (w większości państw UE jest to 18 lat, w Grecji 17 lat, a w Austrii i na Malcie 16 lat; Belgia i Niemcy obniżyły wiek uprawniający do głosowania w nadchodzących wyborach europejskich do 16 lat) możesz na wiele sposobów wpływać na politykę UE.

Na początek możesz głosować w **wyborach powszechnych w swoim kraju**. Jak już dowiedzieliśmy się wcześniej z tego rozdziału, wybrany rząd będzie reprezentował Twój kraj w Radzie Unii Europejskiej, która odgrywa ważną rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących prawa UE.

Posłowie do Parlamentu Europejskiego są wybierani co 5 lat, a niektórzy z Was będą w wieku uprawniającym do głosowania w następnych wyborach europejskich w 2024 r., dlatego ważne jest, aby na bieżąco śledzić sytuację w Parlamencie Europejskim:

+ https://www.europarl.europa.eu/portal/pl

Wybrani posłowie do PE są głosem obywateli i wspólnie z Radą decydują o przepisach UE, które mają wpływ na wiele aspektów naszego życia, na przykład:

- jakie pestycydy mogą być bezpiecznie stosowane w żywności uprawianej w UE;
- ile płacisz za połączenia komórkowe podczas wyjazdu do innego kraju UE;
- bezpieczeństwo zabawek dla dzieci;
- oczyszczanie powietrza, którym oddychamy, oraz wody, którą pijemy i w której pływamy;
- ułatwienie studiowania na uniwersytecie w innym kraju UE.

W jaki sposób posłowie reprezentują obywateli i ich interesy? Zapoznaj się z tym filmem, aby zrozumieć, w jaki sposób wybierani przez nas posłowie do PE chronią nasze interesy:

+ https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/pl/be-heard/elections

Możesz wyrażać własną opinię, biorąc udział w **internetowych konsultacjach publicznych**. Przed złożeniem wniosków dotyczących nowych aktów prawnych UE Komisja Europejska zbiera opinie obywateli i zainteresowanych stron w drodze takich konsultacji.

Dowiedz się więcej o **najnowszych konsultacjach publicznych**:

+ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_pl

Możesz też zainicjować **europejską inicjatywę obywatelską** lub wziąć w niej udział. Możesz również zaprosić Komisję Europejską do zaproponowania aktu prawnego dotyczącego ważnej dla Ciebie sprawy. Aby jednak taka inicjatywa mogła zostać rozważona, musi ją poprzeć i podpisać milion obywateli z całej UE.

Dowiedz się więcej na temat **najnowszych inicjatyw obywatelskich**:

+ https://europa.eu/!mJ36Bp

Obejrzyj ten krótki film i dowiedz się, jak wygląda proces inicjatywy obywatelskiej:

+ https://audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-158444

CZY WIESZ, ŻE...?

Pierwsza w historii inicjatywa obywatelska UE „Right2Water" zebrała 1,6 mln podpisów. W wyniku tej inicjatywy Komisja przedłożyła wniosek w sprawie przepisów, które mają służyć poprawie jakości wody dla obywateli w całej Europie. W 2021 r. wniosek ten stał się nowym aktem prawnym UE.

Możesz podzielić się tym, co jest dla Ciebie ważne, poprzez **unijny dialog młodzieżowy** + https://europa.eu/youth/eu-youth-dialogue_pl lub **Europejskie Forum Młodzieży**. Są to platformy **debaty publicznej** z decydentami UE, jak np. posłami do Parlamentu Europejskiego oraz politykami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Dowiedz się więcej na temat Europejskiego Portalu Młodzieżowego: + https://europa.eu/youth/home_pl

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Na czym Twoim zdaniem powinni skoncentrować się decydenci UE? Gdyby decydenci UE mogli usłyszeć Twój głos, jakie tematy byś z nimi poruszył/poruszyła?

Zadanie: quiz na koniec rozdziału 4

1. Kim są posłowie do Parlamentu Europejskiego i kogo reprezentują? Ilu jest posłów do Parlamentu Europejskiego?
2. Jaka jest różnica między Radą Europejską a Radą Unii Europejskiej?
3. Jeśli minister edukacji Twojego kraju wybiera się na spotkanie na szczeblu UE, to która instytucja organizuje to spotkanie?
4. Prawda czy fałsz? Komisja Europejska uchwala prawo w UE.
5. Jaka jest wymagana minimalna liczba deklaracji poparcia dla europejskiej inicjatywy obywatelskiej?

Zeskanuj kod, aby uzyskać dostęp do wersji elektronicznej broszury.

Dziękujemy za tę wspólną podróż, dzięki której mogliśmy odkryć Unię Europejską i prześledzić historię naszego kontynentu od katastrofalnej w skutkach wojny do współpracy i wielkich możliwości.

Na tym jednak historia UE się nie kończy. Nasz kontynent stoi w obliczu nowych wyzwań, takich jak zmiana klimatu, konsekwencje pandemii COVID-19, napięcia między regionami i transformacja cyfrowa. Wiele pozostaje jeszcze do zrobienia, aby Europa mogła nadal zapewniać pokój i dobrobyt swoim obywatelom.

Teraz, gdy już wiesz więcej o UE, nadszedł czas, aby jej historia stała się Twoją własną.

TEMAT DO DYSKUSJI W GRUPACH

Przed jakimi **znacznymi wyzwaniami** stanie w przyszłości Twój kraj i UE? Jeśli potrzebujesz inspiracji, możesz wrócić do rozdziału 2 lub poszukać podpowiedzi w wiadomościach. Na jakich wyzwaniach Twoim zdaniem powinna skupić się Unia Europejska i dlaczego?

Gdy już wskażesz najważniejsze przyszłe wyzwanie, zastanów się, co UE mogłaby zrobić w tej sprawie. Jeśli robisz to w klasie, porównaj swoje pomysły z pomysłami kolegów i koleżanek.

Jakie wyzwania są najczęściej wymieniane? Czy zgadzacie się co do tego, jakie mogłyby być trzy najważniejsze reakcje UE na te wyzwania?

Rozwiązania i odpowiedzi

Rozdział 1

ZADANIE 1

Znajdź kraje UE i ich stolice

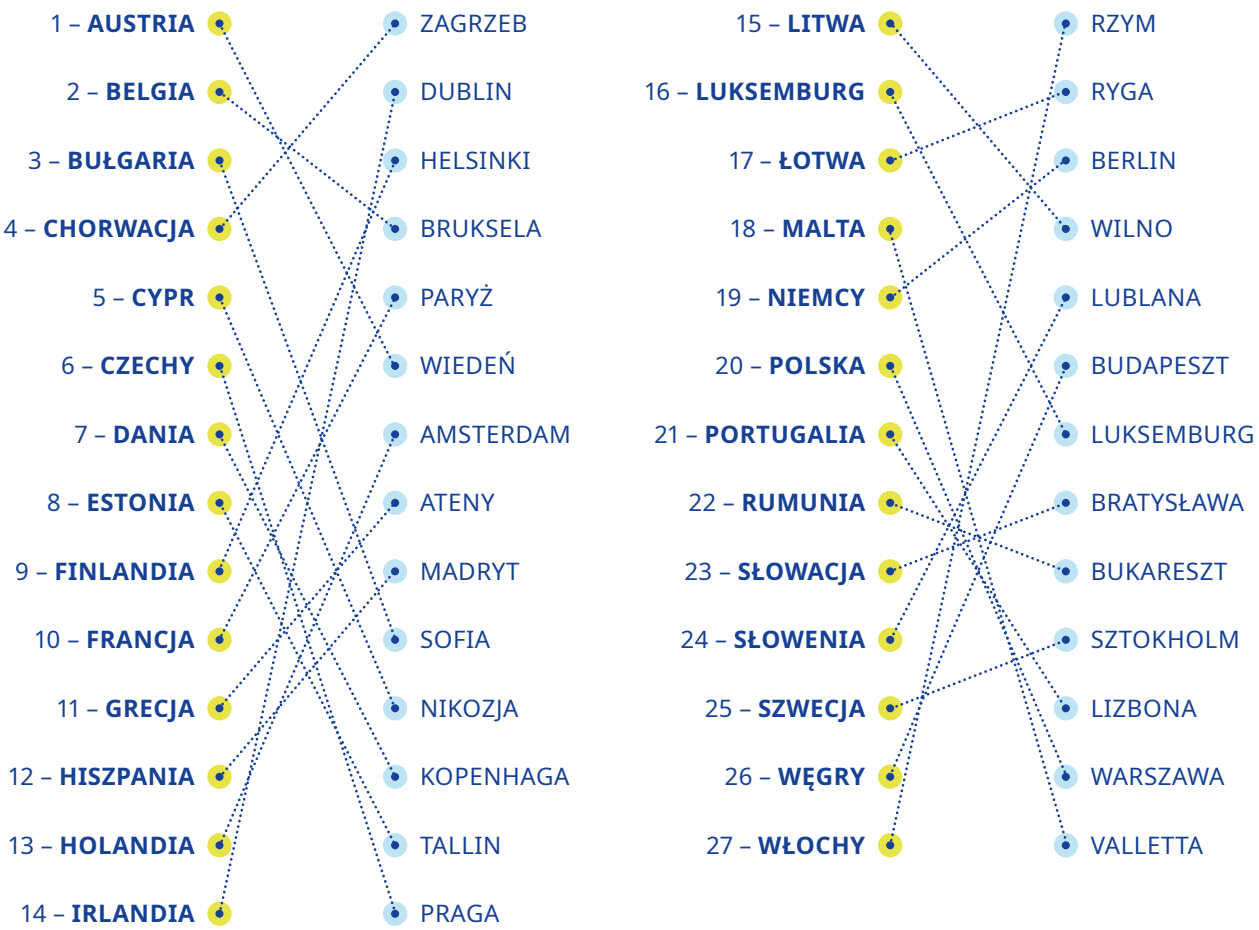

1 – Austria: Wiedeń, **2** – Belgia: Bruksela, **3** – Bułgaria: Sofia, **4** – Chorwacja: Zagrzeb, **5** – Cypr: Nikozja, **6** – Czechy: Praga, **7** – Dania: Kopenhaga, **8** – Estonia: Tallin, **9** – Finlandia: Helsinki, **10** – Francja: Paryż, **11** – Grecja: Ateny, **12** – Hiszpania: Madryt, **13** – Holandia: Amsterdam, **14** – Irlandia: Dublin, **15** – Litwa: Wilno, **16** – Luksemburg: Luksemburg, **17** – Łotwa: Ryga, **18** – Malta: Valletta, **19** – Niemcy: Berlin, **20** – Polska: Warszawa, **21** – Portugalia: Lizbona, **22** – Rumunia: Bukareszt, **23** – Słowacja: Bratysława, **24** – Słowenia: Lublana, **25** – Szwecja: Sztokholm, **26** – Węgry: Budapeszt, **27** – Włochy: Rzym

ZADANIE 2

Zgadnij, z jakiego kraju pochodzą te monety euro?

1 – Włochy **2** – Hiszpania **3** – Luksemburg **4** – Estonia **5** – Malta **6** – Austria **7** – Finlandia **8** – Grecja **9** – Słowenia **10** – Niemcy

ZADANIE 3

Połącz zabytki z krajami UE

1 – Atomium, Belgia; **2** – Monastyr Rilski, Bułgaria; **3** – Most Karola, Czechy; **4** – Nyhavn, Dania; **5** – Brama Brandenburska, Niemcy; **6** – Zamek na wzgórzu Toompea i Długi Herman, Estonia; **7** – Katedra św. Patryka, Irlandia; **8** – Akropol w Atenach, Grecja; **9** – Sagrada Família, Hiszpania; **10** – Wieża Eiffla, Francja; **11** – Pałac Bana, siedziba chorwackiego rządu, Chorwacja; **12** – Krzywa Wieża w Pizie, Włochy; **13** – Zamek w Kirenii, Cypr; **14** – Zamek Turaida, Łotwa; **15** – Baszta Giedymina, Litwa; **16** – Pałac Wielkich Książąt, Luksemburg; **17** – Budynek parlamentu w Budapeszcie, Węgry; **18** – Konkatedra świętego Jana, Malta; **19** – Wiatraki, Holandia; **20** – Pałac Schönbrunn, Austria; **21** – Wawel, Polska; **22** – Wieża w Belém, Portugalia; **23** – Zamek w Branie, Rumunia; **24** – Jezioro Bled, Słowenia; **25** – Zamek w Bratysławie, Słowacja; **26** – Katedra w Helsinkach, Finlandia; **27** – Avicii Arena (Globen), Szwecja

1. © Ministero dell'Economia e delle Finanze, Italia – 2. © Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, España – 3. © Banque Centrale du Luxembourg – 4. © Eesti Pank – 5. © Bank Ċentrali ta' Malta – 6. © Münze Österreich AG – 7. © Valtiovarainministeriö – Finansministeriet, Suomi – 8. © Hellenic Republic Ministry of Finance - Υπουργείο Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας – 9. © Ministrstvo za Finance, Slovenija – 10. © Bundesverwaltungsamt, Deutschland

Quiz na koniec rozdziału 1

1. Kraje UE łączą te same wartości, symbole i cele, a niektóre z nich łączy również ta sama waluta – euro.
2. W UE jest 27 państw, z których w 20 używa się euro, a więc pozostaje siedem, które nie są w strefie euro.
3. W UE obowiązują 24 języki urzędowe.
4. Gwiazdki na fladze UE symbolizują solidarność i harmonię.
5. Prawa człowieka to zbiór podstawowych praw, które przysługują każdemu człowiekowi od urodzenia. Są one powiązane z UE na dwa sposoby: prawa człowieka są jedną ze wspólnych wartości UE, a ich ochronę zapewnia Karta praw podstawowych UE.

Rozdział 2

ZADANIE 4

Czy rozpoznajesz te etykiety? Co one oznaczają?

Oznakowanie CE wskazuje, że produkt spełnia wymogi UE w zakresie bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska. Jest wymagany w przypadku produktów, które są wprowadzane do obrotu w UE bez względu na to, gdzie na świecie zostały wyprodukowane.

Oznakowanie ekologiczne UE przyznawane jest produktom, które spełniają wysokie normy środowiskowe na każdym etapie ich cyklu życia: od wydobycia surowców po produkcję, dystrybucję i unieszkodliwienie. Obecnie ponad 75 tys. produktów sprzedawanych na rynku UE posiada oznakowanie ekologiczne UE.

Unijne logo produkcji ekologicznej oznacza, że dany produkt jest ekologiczny i został wyprodukowany w UE. Logo można umieszczać wyłącznie na produktach, które zawierają co najmniej 95 proc. składników ekologicznych i spełniają dalsze surowe warunki w odniesieniu do pozostałych 5 proc. składników.

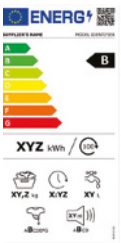

Unijne etykiety energetyczne pokazują, jak klasyfikowane są urządzenia elektroniczne w skali od A do G (lub od A+++ do D, w zależności od urządzenia). Do liter przyporządkowany jest kod kolorystyczny: klasa A (zielona) jest najbardziej energooszczędna, a klasa G (czerwona) – najmniej.

System **unijnych oznaczeń geograficznych** chroni nazwy produktów, które pochodzą z określonych regionów UE i posiadają szczególne właściwości lub cieszą się dobrą renomą.

Dowiedz się więcej: + https://europa.eu/!3DdtgW

ZADANIE 5

Jakie pytania powinniśmy sobie zadać, zanim udostępnimy treści w mediach społecznościowych?

Czy źródło jest wiarygodne – czy wiadomości pochodzą od dobrze znanej agencji informacyjnej?

Czy można znaleźć informacje na temat autora i jego lub jej poprzednie publikacje?

Czy informacja jest wiarygodna i potwierdzona w innych godnych zaufania źródłach?

Czy nagłówek i treść miały wywołać u Ciebie strach lub oburzenie?

Quiz na koniec rozdziału 2

1. Fałsz – UE jest obecna w naszym codziennym życiu na wiele sposobów, począwszy od wielu projektów, które finansuje (na przykład takich, które służą poprawie połączeń transportowych w miejscu zamieszkania lub jakości powietrza), a skończywszy na przepisach, które przyjmuje, aby chronić nasze prawa podczas zakupów w internecie i nie tylko!
2. Program, dzięki któremu możesz odbyć wolontariat za granicą na rzecz ważnej dla Ciebie sprawy, nosi nazwę Europejski Korpus Solidarności.
3. Fałsz – jeśli zmienisz zdanie, musisz zwrócić produkt kupiony przez internet w ciągu 2 tygodni.
4. Natura 2000 to sieć obszarów chronionych w UE.
5. Dzięki ogólnemu rozporządzeniu UE o ochronie danych (RODO) Twoje dane osobowe – imię i nazwisko, adres, wiek itp. – są chronione. Nie mogą być wykorzystywane bez zgody ani do celów, na które nie wyrażasz zgody.

Sekcja 3

Quiz na koniec rozdziału 3

1. Członkami założycielami UE było sześć państw: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy. Wspólnota, którą założyły w 1951 r., nosiła nazwę Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali.
2. Prawidłową odpowiedź znajdziesz na mapach oraz w rozdziałach 1–3.
3. Ostatnim krajem, który przystąpił do UE w 2013 r., jest Chorwacja.
4. Unia Europejska otrzymała w 2012 r. Pokojową Nagrodę Nobla za rolę, jaką odegrała w przekształceniu większej części Europy z kontynentu wojny w kontynent pokoju.
5. Pionierzy UE to kobiety i mężczyźni z wizją, którzy zainspirowali powstanie Unii Europejskiej, w której dzisiaj żyjemy.

Rozdział 4

Quiz na koniec rozdziału 4

1. Posłowie do Parlamentu Europejskiego to członkowie Parlamentu Europejskiego. Posłowie do Parlamentu Europejskiego reprezentują obywateli UE. W sumie jest ich 705.
2. Rada Europejska gromadzi szefów państw lub rządów krajów UE, którzy podejmują decyzje w sprawie priorytetów politycznych Unii Europejskiej i najważniejszych celów dotyczących przyszłości UE. Z kolei Rada Unii Europejskiej to miejsce, w którym ministrowie rządów krajowych omawiają i przyjmują przepisy UE dotyczące konkretnych dziedzin.
3. Jeśli minister edukacji Twojego kraju wybiera się na spotkanie na szczeblu UE, pojedzie do Rady Unii Europejskiej.
4. Fałsz – Komisja Europejska proponuje akty prawne, opierając się na ogólnych celach wyznaczonych przez Radę Europejską. Akty te są uchwalane przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej.
5. Wymagana minimalna liczba deklaracji poparcia obywateli UE dla europejskiej inicjatywy obywatelskiej wynosi 1 milion, a podpisy muszą pochodzić z co najmniej siedmiu krajów UE. Tyle właśnie podpisów jest potrzebnych, aby Komisja rozważyła podjęcie działań w związku z daną inicjatywą.

Więcej informacji o UE

Mamy nadzieję, że po lekturze tej publikacji będziesz wiedzieć więcej o UE, o tym, jak działa i co wnosi do Twojego codziennego życia. Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej, oto kilka propozycji:

UE w internecie

KĄCIK EDUKACYJNY

Międzyinstytucjonalna strona internetowa UE przeznaczona dla dzieci i młodzieży w wieku 5–18 lat, ich nauczycieli i rodziców, z grami, filmami wideo i wieloma innymi materiałami edukacyjnymi dostępnymi we wszystkich językach urzędowych UE.

+ https://europa.eu/learning-corner/home_pl

EUROPA

Oficjalna strona UE, na której znajdziesz informacje na temat polityki UE, linki do stron instytucji UE itp.

+ https://europa.eu/european-union/index_pl

EUROPEJSKI PORTAL MŁODZIEŻOWY

Informacje o możliwościach w Europie i poza nią, o pracy, edukacji, podróżach dla młodych ludzi itp.

+ https://europa.eu/youth/EU_pl

TWOJA EUROPA

Portal internetowy z praktycznymi poradami na różne tematy dla osób mieszkających w UE.

+ https://europa.eu/youreurope/citizens/index_pl.htm

URZĄD PUBLIKACJI UNII EUROPEJSKIEJ

Strona internetowa oferująca szeroki wybór publikacji o UE dostępnych w formacie PDF oraz w formie e-booków i w wersji drukowanej.

+ https://op.europa.eu/pl/publications

Skontaktuj się z UE osobiście

W całej Europie znajdują się setki lokalnych ośrodków informacji UE. Adres najbliższego ośrodka znajdziesz na stronie internetowej:

+ https://europa.eu/european-union/contact_pl

Skontaktuj się z UE przez telefon lub drogą elektroniczną

EUROPE DIRECT

Serwis, dzięki któremu uzyskasz odpowiedzi na pytania dotyczące UE:

- przez telefon, bezpłatnie z każdego miejsca w UE – aby połączyć się z operatorem, który mówi w Twoim języku ([5]), wybierz numer: + 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za tego rodzaju połączenia)
- dzwoniąc pod numer standardowy: + +32 22999696 lub
- pocztą elektroniczną: + https://europa.eu/european-union/contact_pl

Informacji na temat UE w każdym kraju UE udzielają również:

przedstawicielstwa Komisji Europejskiej:

+ https://commission.europa.eu/about-european-commission/contact/representations-member-states_pl

biura kontaktowe Parlamentu Europejskiego:

+ https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/pl/stay-informed/liaison-offices-in-your-country

Informacji na temat UE w innych częściach świata udzielają:

delegatury Unii:

+ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/area/geo_pl

Obserwuj Komisję Europejską w mediach społecznościowych

@europeancommission @EU_Commission

European Commission EU Spotify

([5]) *Bezpłatny numer telefonu Europe Direct jest dostępny tylko dla osób dzwoniących z terytorium UE.*

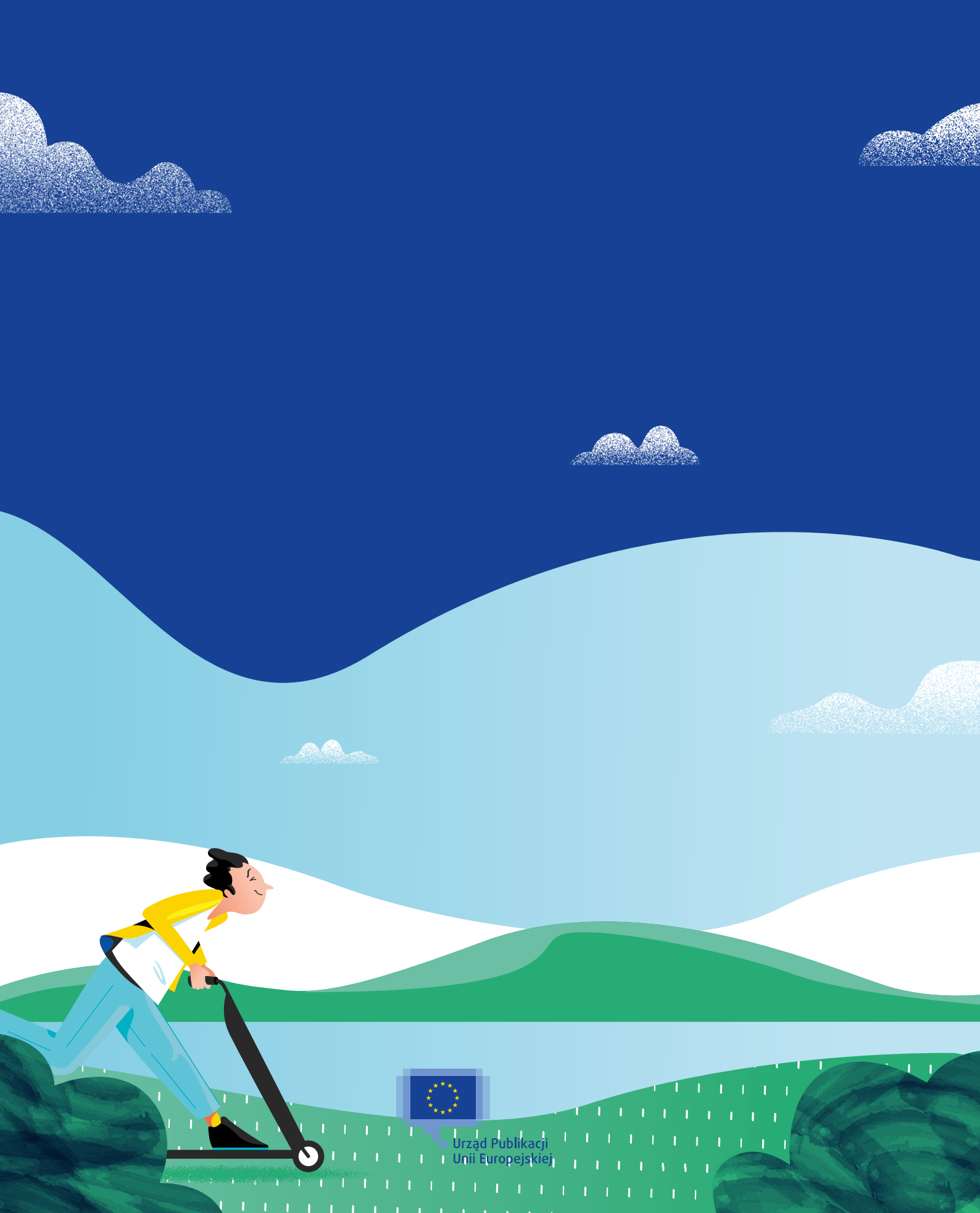

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej